

Bruxelles, 5 decembrie 2023
(OR. en)

16394/23

**Dosar interinstituțional:
2023/0046(COD)**

**TELECOM 370
COMPET 1231
MI 1089
CODEC 2406**

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	5 decembrie 2023
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	15664/23
Nr. doc. Csie:	6845/23
Subiect:	Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind măsurile de reducere a costului instalării rețelelor de comunicații electronice gigabit și de abrogare a Directivei 2014/61/UE (Actul privind infrastructura gigabit) - Abordare generală (5 decembrie 2023)

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor abordarea generală a Consiliului cu privire la propunerea sus-menționată, astfel cum a fost aprobată de Consiliu (Transporturi, Telecomunicații și Energie) cu ocazia celei de a 3991-a reuniuni a acestuia, care a avut loc la 5 decembrie 2023.

Abordarea generală stabilește poziția provizorie a Consiliului cu privire la această propunere și constituie baza pregătirilor pentru negocierile cu Parlamentul European.

2023/0046 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

privind măsurile de reducere a costului instalării rețelelor de comunicații electronice gigabit și de abrogare a Directivei 2014/61/UE (Actul privind infrastructura gigabit)

Text cu relevanță pentru SEE

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 114,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor²,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Economia digitală a schimbat profund piața internă în ultimul deceniu. Viziunea Uniunii este o economie digitală care oferă beneficii economice și sociale durabile, bazate pe o conectivitate excelentă și securizată pentru toți și pretutindeni în Europa. O infrastructură digitală de înaltă calitate, bazată pe rețele de foarte mare capacitate (*very high capacity networks* – VHCN) constituie baza în aproape toate sectoarele unei economii moderne și inovatoare. Aceasta are o importanță strategică pentru coeziunea socială și teritorială și, în general, pentru competitivitatea Uniunii și pentru poziția sa de lider în domeniul digital. Prin urmare, cetățenii, precum și sectorul privat și cel public ar trebui să aibă posibilitatea de a face parte din economia digitală.

¹ JO C, p.

² JO C, p.

- (2) Evoluția rapidă a tehnologiilor, creșterea exponențială a traficului în bandă largă și cererea tot mai mare de conectivitate avansată de foarte mare capacitate s-au accelerat și mai mult în timpul pandemiei de COVID-19. Drept urmare, obiectivele stabilite în Agenda digitală pentru 2010³ au fost îndeplinite în cea mai mare parte, dar, în același timp, nu mai sunt actuale. Ponderele gospodăriilor care au acces la viteze de internet de 30 Mbps a crescut de la 58,1 % în 2013 la 90 % în 2022. Disponibilitatea a doar 30 Mbps nu mai este adaptată exigențelor viitorului și nu mai este aliniată la noile obiective stabilite în Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului⁴ pentru asigurarea conectivității și a disponibilității pe scară largă a rețelelor de foarte mare capacitate. Prin urmare, în Decizia (UE) 2022/2481 a Parlamentului European și a Consiliului⁵, UE a stabilit obiective actualizate pentru 2030 care corespund mai bine nevoilor de conectivitate preconizate ale viitorului, în care toate gospodăriile europene ar trebui să fie acoperite de o rețea la nivel de gigabit, toate zonele populate fiind acoperite de tehnologia 5G.
- (3) Pentru atingerea acestor obiective, sunt necesare politici care să accelereze și să reducă costurile de instalare a rețelelor fixe și fără fir de foarte mare capacitate în întreaga Uniune, inclusiv planificarea și coordonarea corespunzătoare și reducerea sarcinilor administrative.
- (4) *eliminat*
- (5) Extinderea rețelelor de foarte mare capacitate [astfel cum sunt definite în Directiva (UE) 2018/1972] în întreaga Uniune necesită investiții substanțiale, din care o parte semnificativă reprezintă costul lucrărilor de inginerie civilă. Utilizarea în comun a infrastructurii fizice ar limita necesitatea unor lucrări de inginerie civilă costisitoare și ar eficientiza extinderea benzii largi avansate.
- (6) O mare parte a costurilor de instalare a VHCN poate fi atribuită ineficiențelor procesului de extindere legate de: (i) utilizarea infrastructurii pasive existente (cum ar fi conductele, țevile, gurile de vizitare, cabinetele, stâlpii, pilonii, instalațiile de antenă, turnurile și alte construcții de sprijin); (ii) blocajele legate de coordonarea lucrărilor civile; (iii) procedurile administrative greoaie de acordare a autorizațiilor și (iv) blocajele legate de instalarea rețelelor la interior, dificultăți care atrag obstacole financiare importante, în special în zonele rurale.

³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, 19.5.2010, COM(2010) 245.

⁴ Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice (JO L 321, 17.12.2018, p. 36).

⁵ Decizia (UE) 2022/2481 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 de instituire a programului de politică pentru 2030 privind deceniul digital (JO L 323, 19.12.2022, p. 4).

- (7) Directiva 2014/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului⁶, care a fost adoptată ca răspuns la necesitatea de a reduce costurile instalării benzii largi, a inclus măsuri privind utilizarea în comun a infrastructurii, coordonarea lucrărilor civile și reducerea sarcinilor administrative. Pentru a facilita și mai mult extinderea VHCN, inclusiv a rețelelor de fibră optică și 5G, în Concluziile sale privind conturarea viitorului digital al Europei din 9 iunie 2020, Consiliul European a solicitat un pachet de măsuri suplimentare pentru a sprijini nevoile actuale și emergente în materie de instalare a rețelelor, inclusiv prin revizuirea Directivei 2014/61/UE.
- (8) Măsurile prevăzute în Directiva 2014/61/UE au contribuit la instalarea mai puțin costisitoare a rețelelor de comunicații electronice de mare viteză. Totuși, aceste măsuri ar trebui consolidate pentru a reduce și mai mult costurile și pentru a accelera instalarea rețelelor.
- (9) Măsurile menite să eficientizeze utilizarea infrastructurilor publice și private existente și să reducă costurile și obstacolele la realizarea de noi lucrări de inginerie civilă ar trebui să contribuie în mod substanțial la asigurarea unei instalări rapide și extinse a VHCN. Aceste măsuri ar trebui să mențină o concurență efectivă, fără a afecta siguranța, securitatea și buna funcționare a infrastructurii existente.
- (10) Unele state membre au adoptat măsuri de reducere a costurilor de extindere a rețelelor în bandă largă, inclusiv prin depășirea dispozițiilor Directivei 2014/61/UE. Cu toate acestea, măsurile respective sunt încă foarte variate de la un stat membru la altul și au condus la rezultate diferite în întreaga Uniune. Extinderea unora dintre aceste măsuri în întreaga Uniune și adoptarea de noi măsuri consolidate ar putea contribui în mod semnificativ la o mai bună funcționare a pieței unice digitale. În plus, diferențele în ceea ce privește cerințele de reglementare și punerea în aplicare inconsecventă a normelor Uniunii împiedică uneori cooperarea între societățile de utilități. Diferențele pot constitui, de asemenea, bariere la intrare pentru întreprinderile noi care furnizează sau sunt autorizate să furnizeze rețele publice de comunicații electronice sau facilități asociate [astfel cum sunt definite în Directiva (UE) 2018/1972 („operatori”)]. Aceste diferențe pot, de asemenea, să elimine noi oportunități de afaceri, împiedicând dezvoltarea unei piețe interne pentru utilizarea și instalarea infrastructurilor fizice pentru VHCN. În plus, măsurile notificate în foile de parcurs naționale și în rapoartele de punere în aplicare adoptate de statele membre în temeiul Recomandării (UE) 2020/1307 a Comisiei⁷ nu acoperă toate domeniile Directivei 2014/61/UE și nici nu abordează toate aspectele într-un mod coerent și complet. Acest lucru este esențial în pofida faptului că este esențial să se ia măsuri pe parcursul întregului proces de extindere și în toate sectoarele pentru a obține un impact coerent și semnificativ.

⁶ Directiva 2014/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind măsuri de reducere a costului instalării rețelelor de comunicații electronice de mare viteză (JO L 155, 23.5.2014, p. 1).

⁷ Recomandarea (UE) 2020/1307 a Comisiei din 18 septembrie 2020 privind un set comun de instrumente al Uniunii pentru reducerea costului instalării rețelelor de foarte mare capacitate și asigurarea accesului în timp util și ușor pentru investiții la spectrul de frecvențe radio 5G, cu scopul de a încuraja conectivitatea în sprijinul redresării economice a Uniunii după criza provocată de pandemia de COVID-19 (JO L 305, 21.9.2020, p. 33).

- (11) Prezentul regulament urmărește să consolideze și să armonizeze drepturile și obligațiile aplicabile în întreaga Uniune pentru a accelera extinderea VHCN și coordonarea transsectorială, inclusiv a rețelelor magistrale și a rețelelor pregătite pentru tehnologia 5G. Acest lucru va ajuta întreprinderile care furnizează sau sunt autorizate să furnizeze rețele de comunicații electronice să realizeze economii de scară. Lipsa conectivității de înaltă calitate în cadrul Uniunii poate avea un efect puternic în aval asupra comerțului transfrontalier și a furnizării de servicii, deoarece multe servicii pot fi furnizate numai în cazul în care există o rețea performantă adecvată la nivelul Uniunii. Deși asigură condiții de concurență echitabile îmbunătățite, prezentul regulament nu împiedică adoptarea de norme mai stricte sau mai detaliate la nivel național, în conformitate cu dreptul Uniunii, care să servească la promovarea utilizării în comun a infrastructurii fizice existente sau să permită o instalare mai eficientă a unei noi infrastructuri fizice prin completarea sau depășirea drepturilor și obligațiilor prevăzute în prezentul regulament, și care să ofere soluții pentru o mai bună îndeplinire a obiectivelor sale. De exemplu, cu condiția să nu încalce dreptul Uniunii, inclusiv dispozițiile prezentului regulament, statele membre ar putea merge dincolo de dispozițiile privind coordonarea lucrărilor civile, aplicându-le și proiectelor cu finanțare privată sau solicitând ca mai multe informații privind infrastructura fizică sau lucrările civile planificate să fie furnizate unui punct unic de informare în format electronic, sau aplicând termene mai scurte.
- (12) Pentru a asigura securitatea juridică, inclusiv în ceea ce privește măsurile de reglementare specifice impuse în temeiul Directivei (UE) 2018/1972, partea II titlul II capitolele II-IV și al Directivei 2002/77/CE⁸, dispozițiile acestor directive ar trebui să prevaleze asupra prezentului regulament. Prezentul regulament nu aduce atingere posibilității ca autoritățile naționale de reglementare să mențină sau să introducă măsuri care nu intră în domeniul de aplicare al prezentului regulament, cum ar fi obligațiile de acces pentru cablajul interior, în conformitate cu Directiva (UE) 2018/1972.
- (13) Poate fi mult mai eficient pentru operatori, în special pentru operatorii nou-intrați, să reutilizeze infrastructura fizică existentă, inclusiv cea a altor utilități, pentru a extinde VHCN sau facilitățile asociate. Acest lucru este valabil, în special, în zonele în care nu este disponibilă o rețea de comunicații electronice adecvată sau în care s-ar putea să nu fie fezabilă din punct de vedere economic construirea unei noi infrastructuri fizice. În plus, sinergiile dintre sectoare pot reduce în mod semnificativ necesitatea lucrărilor civile legate de instalarea rețelelor de foarte mare capacitate. Această reutilizare poate reduce, de asemenea, costurile sociale și de mediu legate de aceste lucrări, cum ar fi poluarea, zgomotul și congestionarea traficului. Prin urmare, prezentul regulament ar trebui să se aplice nu numai operatorilor, ci și proprietarilor sau titularilor de drepturi de utilizare a unei infrastructuri fizice extinse și omniprezente adecvate pentru a găzdui elemente ale rețelei de comunicații electronice, cum ar fi rețelele fizice de furnizare a energiei electrice, a gazului și a apei, sistemele de canalizare și de drenare, precum și de furnizare a energiei termice și serviciile de transport. În cazul titularilor de drepturi, acest lucru nu modifică niciun drept de proprietate al terților. Atunci când este cazul, drepturile locatarilor ar trebui, de asemenea, luate în considerare în acest scop.

⁸ Directiva 2002/77/CE a Comisiei din 16 septembrie 2002 privind concurența pe piețele de rețele și servicii de comunicații electronice ([JO L 249, 17.9.2002, p. 21](#)).

- (14) Pentru a îmbunătăți instalarea VHCN pe piața internă, prezentul regulament ar trebui să prevadă drepturi pentru întreprinderile care furnizează rețele publice de comunicații electronice sau facilități asociate (inclusiv întreprinderi din sectorul public) de a accesa infrastructura fizică, indiferent de locul în care se află aceasta, în condiții echitabile și rezonabile, compatibile cu exercitarea normală a drepturilor de proprietate. Obligația de a asigura accesul la infrastructura fizică nu ar trebui să aducă atingere drepturilor proprietarului terenului sau clădirii în care se află infrastructura.
- (15) În special, ținând seama de dezvoltarea rapidă a furnizorilor de infrastructură fizică fără fir, cum ar fi „societățile de turnuri”, și de rolul lor din ce în ce mai semnificativ ca furnizori de acces la infrastructura fizică adecvată pentru instalarea de elemente ale rețelelor de comunicații electronice fără fir, cum ar fi 5G, definiția „operatorului de rețea” ar trebui extinsă dincolo de întreprinderile care furnizează sau sunt autorizate să furnizeze rețele de comunicații electronice și operatorii altor tipuri de rețele, cum ar fi de transport, de gaze sau de energie electrică, pentru a include întreprinderile care furnizează facilități asociate, care intră astfel sub incidența tuturor obligațiilor și beneficiilor prevăzute în regulament, cu excepția dispozițiilor privind infrastructura fizică interioară și accesul.
- (15a) Statele membre pot extinde obligațiile prevăzute în prezentul regulament la organismele care nu intră în domeniul de aplicare al acestuia, cum ar fi unitățile organizaționale care, deși nu au personalitate juridică prin lege, au capacitate juridică și pot participa pe deplin la tranzacții economice, sau întreprinderile care beneficiază de o concesiune din partea organismelor publice.
- (16) Având în vedere gradul lor scăzut de diferențiere, instalațiile fizice ale unei rețele pot adesea să găzduiască o gamă largă de elemente ale rețelei de comunicații electronice în același timp, fără a afecta serviciul principal furnizat și cu costuri minime de adaptare. Printre aceste elemente se numără cele capabile să furnizeze VHCN, în conformitate cu principiul neutralității tehnologice. Prin urmare, infrastructura fizică destinată exclusiv să găzduiască alte elemente ale unei rețele fără a deveni ea însuși un element activ al rețelei, poate fi, în principiu, utilizată pentru a găzdui cabluri, echipamente sau orice alt element al rețelelor de comunicații electronice, indiferent de natura utilizării sale actuale sau de identitatea proprietarului, de preocupările în materie de securitate sau de unele interese comerciale viitoare ale proprietarului infrastructurii. În principiu, infrastructura fizică a rețelelor publice de comunicații electronice poate fi, de asemenea, utilizată pentru a permite integrarea elementelor altor rețele. Prin urmare, în cazurile corespunzătoare, operatorii de rețele publice de comunicații electronice pot să ofere acces la propriile rețele pentru instalarea altor rețele. Fără a aduce atingere urmării interesului general specific legat de furnizarea serviciului principal, sinergiile dintre operatorii de rețea ar trebui, în același timp, să fie încurajate să contribuie la realizarea obiectivelor digitale stabilite în Decizia (UE) 2022/2481.

- (17) În absența unei excepții justificate, elementele de infrastructură fizică deținute sau controlate de organismele din sectorul public, chiar și atunci când nu fac parte dintr-o rețea, pot găzdui și elemente de rețea de comunicații electronice și, în astfel de cazuri, ar trebui să fie accesibile pentru a facilita instalarea elementelor de VHCN, în special rețele fără fir. Printre exemplele de elemente ale infrastructurii fizice se numără clădirile, inclusiv acoperișurile acestora și părți ale fațadelor lor, intrările în clădiri și orice alt bun, inclusiv mobilierul stradal, cum ar fi stâlpii de iluminat, semnele de circulație, semafoarele, panourile, porțile de taxare, stațiile de autobuz, de tramvai, de metrou și de tren. Statelor membre le revine sarcina de a identifica categoriile specifice de infrastructuri fizice deținute sau controlate de organismele din sectorul public de pe teritoriile lor în cazul cărora obligațiile de acces nu se pot aplica, de exemplu, din motive de valoare arhitecturală, istorică, religioasă sau de mediu.
- (18) Prezentul regulament nu ar trebui să aducă atingere niciunei garanții specifice necesare pentru a asigura securitatea națională, siguranța și sănătatea publică, securitatea și integritatea rețelelor, în special a infrastructurilor critice, astfel cum sunt definite de dreptul intern, și pentru a garanta că serviciul principal furnizat de operatorul de rețea nu este afectat, în special în rețelele utilizate pentru alimentarea cu apă destinată consumului uman. Cu toate acestea, normele generale din legislația națională care interzic operatorilor de rețea să negocieze accesul la infrastructurile fizice al întreprinderilor care furnizează sau sunt autorizate să furnizeze rețele de comunicații electronice sau facilități asociate ar putea împiedica crearea unei piețe pentru accesul la infrastructura fizică. Aceste norme generale ar trebui, prin urmare, eliminate. În același timp, măsurile prevăzute în prezentul regulament nu ar trebui să împiedice statele membre să stimuleze operatorii de utilități să acorde acces la infrastructură prin excluderea veniturilor generate din accesul la infrastructura lor fizică atunci când calculează tarifele pentru utilizatorii finali pentru activitatea sau activitățile lor principale, în conformitate cu dreptul aplicabil al Uniunii.
- (19) Pentru a asigura securitatea juridică și a evita sarcinile disproporționate pentru operatorii de rețea care rezultă din aplicarea simultană a două regimuri distincte de acces la aceeași infrastructură fizică, infrastructura fizică ce face obiectul obligațiilor de acces impuse de autoritățile naționale de reglementare în temeiul Directivei (UE) 2018/1972 sau al obligațiilor privind accesul care rezultă din aplicarea normelor Uniunii privind ajutoarele de stat nu ar trebui să facă obiectul obligațiilor privind accesul prevăzute în prezentul regulament atât timp cât aceste obligații privind accesul rămân în vigoare. Cu toate acestea, prezentul regulament ar trebui să fie aplicabil în cazul în care o autoritate națională de reglementare a impus o obligație de acces în temeiul Directivei (UE) 2018/1972 care limitează utilizarea infrastructurii fizice în cauză. De exemplu, acest lucru s-ar putea întâmpla atunci când un operator care intenționează să conecteze stațiile de bază solicită accesul la infrastructura fizică existentă căreia îi sunt impuse obligații pe piață pentru accesul la capacitatea dedicată la nivel de angro⁹.

⁹ Recomandarea (UE) 2020/2245 a Comisiei din 18 decembrie 2020 privind piețele relevante de produse și servicii din sectorul comunicațiilor electronice care pot face obiectul unei reglementări ex ante în conformitate cu Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice, 18.12.2020, C(2020) 8750, JO L 439, 29.12.2020, p. 23.

- (20) Pentru a asigura proporționalitatea și a menține stimulentele pentru investiții, un operator de rețea sau un organism din sectorul public ar trebui să aibă dreptul de a refuza accesul la infrastructura fizică specifică din motive obiective și justificate. În special, o infrastructură fizică pentru care s-a solicitat accesul ar putea fi inadecvată din punct de vedere tehnic din cauza unor circumstanțe specifice sau din cauza lipsei spațiului disponibil în prezent sau a nevoilor viitoare de spațiu care sunt demonstrate în mod suficient, de exemplu, în planurile de investiții disponibile public. Pentru a evita orice posibilă denaturare a concurenței sau orice posibilă utilizare abuzivă a condițiilor de refuz al accesului, orice astfel de refuz ar trebui să fie justificat în mod corespunzător și să se bazeze pe motive obiective și detaliate. De exemplu, astfel de motive nu ar fi considerate obiective în cazul în care o întreprindere care furnizează sau este autorizată să furnizeze rețele de comunicații electronice a instalat o infrastructură fizică datorită coordonării lucrărilor civile cu un operator de rețea, altul decât un operator de rețea de comunicații electronice, și refuză să acorde accesul pe baza unei presupuse lipse de disponibilitate a spațiului pentru a găzdui elemente ale VHCN care rezultă din deciziile luate de întreprinderea aflată sub controlul său. În acest caz, ar putea apărea o denaturare a concurenței, dacă nu există o altă VHCN în zona vizată de solicitarea de acces. În mod similar, în circumstanțe specifice, partajarea infrastructurii ar putea pune în pericol siguranța sau sănătatea publică, securitatea și integritatea rețelelor, inclusiv în cazul infrastructurii critice sau ar putea compromite furnizarea serviciilor asigurate în principal prin aceeași infrastructură. În plus, în cazul în care operatorul de rețea oferă deja un mijloc alternativ viabil de acces fizic pasiv la nivel angro la rețelele de comunicații electronice care ar răspunde nevoilor solicitantului de acces, cum ar fi fibra neagră sau degрупarea fibrei optice, accesul la infrastructura fizică subiacentă ar putea avea un impact economic negativ asupra modelului său de afaceri, în special asupra modelului operatorilor care își desfășoară activitatea exclusiv la nivel angro, precum și asupra stimulentele pentru investiții. Prezentul regulament nu împiedică statele membre să restricționeze condițiile de refuz al accesului pe baza existenței unei oferte alternative de fibră neagră sau de degрупare a fibrei optice, în cazul în care astfel de produse nu ar constitui, pe piața relevantă, un mijloc alternativ viabil de acces fizic pasiv la nivel angro la rețelele de comunicații electronice. De asemenea, aceasta poate risca o dublare inefficientă a infrastructurii fizice. Evaluarea caracterului echitabil și rezonabil al clauzelor și condițiilor pentru astfel de mijloace alternative de acces fizic la nivel de angro ar trebui să țină seama, printre altele, de modelul de afaceri subiacent al întreprinderii care furnizează sau este autorizată să furnizeze rețele publice de comunicații electronice care acordă acces și de necesitatea de a evita orice consolidare a puterii semnificative de piață, dacă există, a oricărei părți, și dacă furnizorul de acces leagă accesul de servicii care nu sunt absolut necesare sau grupează accesul cu astfel de servicii. Pentru a menține stimulentele pentru investiții și a evita impactul economic negativ și neintenționat asupra modelului de afaceri al primului operator venit în implementarea rețelelor FttP, în special în zonele rurale, statele membre ar putea prevedea că, atunci când o întreprindere care furnizează sau este autorizată să furnizeze rețele de comunicații electronice caută acces la singura rețea de fibră optică prezentă în zona sa de acoperire vizată, furnizorul de acces ar putea refuza accesul la infrastructura sa fizică dacă oferă, în termeni și condiții echitabile și rezonabile, un mijloc alternativ viabil de acces activ la nivel angro care este adecvat pentru furnizarea de rețele de foarte mare capacitate.

- (21) Pentru a facilita reutilizarea infrastructurii fizice existente, în cazul în care operatorii solicită acces într-o anumită zonă, operatorii de rețea și organismele din sectorul public care dețin sau controlează infrastructura fizică ar trebui să facă o ofertă pentru utilizarea în comun a instalațiilor lor în condiții echitabile și rezonabile, inclusiv în ceea ce privește prețul, cu excepția cazului în care accesul este refuzat din motive obiective și justificate. Organismele din sectorul public ar trebui, de asemenea, să aibă obligația de a oferi acces în condiții nediscriminatorii. În funcție de circumstanțe, mai mulți factori ar putea influența condițiile în care se acordă un astfel de acces. Aceste condiții ar trebui să asigure faptul că furnizorii de acces au o posibilitate echitabilă de a obține un randament echitabil al investiției și de a recupera costurile suportate pentru a oferi acces, și pot include: (i) eventualele costuri suplimentare de întreținere și adaptare; (ii) eventualele măsuri preventive de salvagardare care ar trebui adoptate pentru a limita efectele negative asupra siguranței, securității și integrității rețelelor; (iii) eventualele dispoziții specifice în materie de răspundere civilă în caz de daune; (iv) utilizarea unor eventuale subvenții publice acordate pentru construirea infrastructurii, inclusiv clauzele și condițiile specifice asociate subvenției respective sau prevăzute de legislația națională, în conformitate cu legislația Uniunii; (v) posibilitatea de a asigura sau a furniza capacitatea de infrastructură necesară pentru a îndeplini obligații de serviciu public; și (vi) eventualele constrângeri rezultate din dispoziții naționale care vizează protecția mediului, inclusiv reducerea la minimum a impactului vizual al infrastructurii, pentru a asigura acceptarea de către public și instalarea durabilă, sănătatea publică, securitatea publică sau îndeplinirea obiectivelor de planificare urbană și regională.
- (22) Investițiile în infrastructura fizică a rețelelor publice de comunicații electronice sau a facilităților asociate ar trebui să contribuie în mod direct la obiectivele stabilite în Decizia (UE) 2022/2481 și să evite comportamentul oportunist. Prin urmare, orice obligație de acces la infrastructura fizică existentă sau de coordonare a lucrărilor civile ar trebui să țină seama pe deplin de o serie de factori, cum ar fi (i) viabilitatea economică a investițiilor respective, în funcție de profilul de risc al acestora; (ii) eventualele calendare ale randamentului investițiilor; (iii) eventualul impact al accesului asupra concurenței din aval și, în consecință, asupra tarifelor și asupra randamentului investițiilor; (iv) eventuala depreciere a activelor rețelei la momentul solicitării accesului; (v) eventualele argumente economice care stau la baza investiției făcute, în special în cazul infrastructurilor fizice utilizate pentru furnizarea de servicii de rețea de foarte mare capacitate; și (vi) orice posibilitate de coinstalare oferită anterior solicitantului de acces. În contextul stabilirii prețurilor, a termenilor și condițiilor de către operatorii de rețea și organismele din sectorul public care dețin sau controlează infrastructura fizică, anumite contracte existente și termeni și condiții comerciale convenite între solicitanții și furnizorii de acces ar putea fi utilizate fie de furnizorii de acces, fie de organismele de soluționare a litigiilor ca factor de referință pentru a stabili dacă prețurile, termenii și condițiile sunt echitabile și rezonabile, deoarece reflectă prețurile și condițiile pieței.
- (23) Este posibil ca organismele din sectorul public care dețin sau controlează infrastructura fizică să nu dispună de resurse suficiente, de experiență sau de cunoștințele tehnice necesare pentru a se angaja în negocieri cu operatorii cu privire la acces. Pentru a facilita accesul la infrastructura fizică a acestor organisme din sectorul public, ar putea fi numit un organism care să coordoneze solicitările de acces, să ofere consiliere juridică și tehnică pentru negocierea clauzelor și condițiilor de acces și să pună la dispoziție informațiile relevante privind această infrastructură fizică prin intermediul unui punct unic de informare. Organismul de coordonare ar putea, de asemenea, să sprijine organismele din sectorul public să pregătească modele de contracte și să monitorizeze rezultatul și durata procesului de solicitare a accesului. Organismul ar putea, de asemenea, să ajute în cazul în care apar litigii privind accesul la infrastructura fizică pe care organismele din sectorul public le dețin sau le controlează.

- (24) Statele membre pot oferi orientări cu privire la aplicarea dispozițiilor privind accesul la infrastructura fizică, inclusiv, dar nu numai, cu privire la aplicarea unor condiții echitabile și rezonabile. La elaborarea orientărilor, ar trebui să se țină seama în mod corespunzător de opiniile părților interesate. Atunci când organismele desemnate să emită orientări sunt diferite de organismele naționale de soluționare a litigiilor, opiniile acestora din urmă ar trebui luate în considerare în mod corespunzător.
- (25) Operatorii ar trebui să aibă acces, la cerere, la informații minime privind infrastructura fizică și lucrările civile planificate în zona de instalare. Acest lucru le va permite să planifice în mod eficace instalarea VHCN și să asigure utilizarea cât mai eficientă a infrastructurii fizice existente, adecvată pentru implementarea unor astfel de rețele, precum și a lucrărilor civile planificate. Astfel de informații minime sunt o condiție prealabilă pentru evaluarea potențialului de utilizare a infrastructurii fizice existente sau de coordonare a lucrărilor civile planificate într-o anumită zonă, precum și pentru reducerea daunelor cauzate infrastructurilor fizice existente. Având în vedere numărul părților interesate implicate (care acoperă lucrările civile finanțate din fonduri publice și private, după caz, precum și infrastructura fizică existentă) și pentru a facilita accesul la aceste informații (la nivel transsectorial și transfrontalier), operatorii de rețea și organismele din sectorul public care fac obiectul obligațiilor de transparență ar trebui să pună la dispoziție astfel de informații minime actualizate cu promptitudine, în termenul stabilit, prin intermediul unui punct unic de informare. Acest lucru va simplifica gestionarea solicitărilor de acces la astfel de informații și va permite operatorilor să își exprime interesul în ceea ce privește accesul la infrastructura fizică sau coordonarea lucrărilor civile, pentru care calendarul este de o importanță vitală. Informațiile minime privind lucrările civile planificate ar trebui puse la dispoziție prin intermediul unui punct unic de informare de îndată ce devin disponibile operatorului de rețea în cauză și, în orice caz și în cazul în care sunt necesare autorizații, cel târziu cu trei luni înainte de depunerea pentru prima dată a cererii de acordare a autorizației la autoritățile competente.
- (26) Informațiile minime ar trebui puse la dispoziție cu promptitudine prin intermediul punctului unic de informare, în condiții proporționale, nediscriminatorii și transparente, astfel încât operatorii să își poată depune solicitările de informații. Punctul unic de informare ar putea să constea într-un registru de informații în format electronic, în care informațiile să poată fi accesate sau puse la dispoziție și solicitările să poată fi formulate online utilizând instrumente digitale, cum ar fi pagini web, adrese electronice, aplicații digitale și platforme digitale. Informațiile puse la dispoziție pot fi limitate la asigurarea securității și integrității rețelei, în special a infrastructurii critice, a securității naționale sau la protejarea secretelor comerciale și de afaceri legitime. Punctul unic de informare nu trebuie să găzduiască informațiile atât timp cât se asigură că furnizează conexiuni către alte instrumente digitale, cum ar fi portalurile web, platformele digitale, bazele de date sau aplicațiile digitale, unde sunt stocate informațiile. În consecință, pot fi avute în vedere modele diferite pentru un punct unic de informare. Punctul unic de informare poate oferi funcționalități suplimentare, cum ar fi accesul la informații suplimentare sau sprijin pentru prelucrarea solicitărilor de acces la infrastructura fizică existentă sau pentru coordonarea lucrărilor civile.

- (27) În plus, dacă solicitarea este rezonabilă și, în special, dacă acest lucru este necesar pentru partajarea unor infrastructuri fizice existente sau pentru coordonarea unor lucrări civile, operatorilor ar trebui să li se acorde posibilitatea de a efectua inspecții la fața locului și de a solicita informații cu privire la lucrările civile planificate, în condiții transparente, proporționale și nediscriminatorii și fără a aduce atingere măsurilor de salvagardare adoptate pentru a asigura securitatea și integritatea rețelelor, precum și protejarea confidențialității și a secretelor comerciale și de afaceri.
- (28) Ar trebui stimulată transparența avansată a lucrărilor civile planificate, prin intermediul punctelor unice de informare. Acest lucru poate fi realizat prin redirectionarea operatorilor către astfel de informații ori de câte ori sunt disponibile. Transparența ar putea, de asemenea, fi asigurată prin condiționarea cererilor de acordare a autorizațiilor de punerea la dispoziție prealabilă a informațiilor privind lucrările civile planificate prin intermediul unui punct unic de informare.
- (29) Marja de apreciere pe care o păstrează statele membre pentru a aloca funcțiile punctelor unice de informare mai multor organisme competente nu ar trebui să afecteze capacitatea acestora de a îndeplini în mod eficace aceste funcții. În cazul în care într-un stat membru sunt înființate mai multe puncte unice de informare, un punct unic de intrare digital la nivel național constând într-o interfață comună pentru utilizatori ar trebui să asigure accesul neîntrerupt la toate punctele unice de informare prin mijloace electronice. Punctul unic de informare ar trebui să fie complet digitalizat și să ofere un acces facil la instrumentele digitale relevante. Acest lucru va permite operatorilor de rețea și organismelor din sectorul public să își exercite drepturile și să respecte obligațiile prevăzute în prezentul regulament. Aceasta include accesul rapid la informațiile minime privind infrastructura fizică existentă și lucrările civile planificate, condițiile generale ale operatorilor de rețea pentru accesul la infrastructura fizică existentă, procedurile administrative electronice de acordare a autorizațiilor și a drepturilor de trecere, precum și condițiile și procedurile aplicabile. Ca parte a acestor informații minime, punctul unic de informare ar trebui să ofere acces la informațiile georeferențiate privind amplasarea infrastructurii fizice existente și a lucrărilor civile planificate. Pentru a facilita acest lucru, statele membre ar trebui să furnizeze instrumente digitale automatizate pentru transmiterea informațiilor georeferențiate și a instrumentelor de conversie în formatele de date compatibile. Acestea ar putea fi puse la dispoziția operatorilor de rețea și a organismelor din sectorul public responsabile cu furnizarea acestor informații prin intermediul punctului unic de informare. În plus, în cazul în care datele de localizare georeferențiate sunt disponibile prin intermediul altor instrumente digitale, cum ar fi geoportalul INSPIRE în temeiul Directivei 2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹⁰, punctul unic de informare ar putea oferi un acces ușor la aceste informații.

¹⁰ Directiva 2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2007 de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE) (JO L 108, 25.4.2007, p. 1).

- (30) Pentru a asigura proporționalitatea și securitatea, cerința de a pune la dispoziție informații privind infrastructura fizică existentă prin intermediul punctului unic de informare nu trebuie să se aplice din aceleași motive ca cele care justifică refuzul unei solicitări de acces. În plus, punerea la dispoziție de informații privind infrastructura fizică existentă prin intermediul punctului unic de informare ar putea fi, în cazuri foarte specifice, împovărătoare sau disproporționată pentru operatorii de rețea și pentru organismele din sectorul public. Această situație ar putea apărea, de exemplu, în cazul în care cartografierea activelor relevante nu este încă disponibilă sau ar fi foarte costisitoare ori în cazul în care se preconizează că numărul solicitărilor de acces va fi foarte scăzut în anumite zone ale unui stat membru sau în ceea ce privește anumite infrastructuri fizice specifice. În cazul în care se pare că furnizarea de informații este disproporționată pe baza unei analize cost-beneficiu, operatorii de rețea și organismele din sectorul public nu ar trebui să fie obligate să pună la dispoziție astfel de informații. Statele membre ar trebui să efectueze o astfel de analiză cost-beneficiu pe baza unei consultări cu părțile interesate cu privire la solicitarea accesului la infrastructura fizică existentă, iar analiza ar trebui actualizată periodic. Procesul de consultare și rezultatul acestuia ar trebui puse la dispoziția publicului prin intermediul unui punct unic de informare.
- (31) Pentru a asigura coerența, organismele competente care îndeplinesc funcțiile punctului unic de informare, autoritățile naționale de reglementare care își îndeplinesc sarcinile în temeiul Directivei (UE) 2018/1972 sau alte autorități competente, cum ar fi autoritățile naționale, regionale sau locale responsabile cu cadastrul sau cu punerea în aplicare a Directivei 2007/2/CE (INSPIRE), după caz, ar trebui să se consulte și să coopereze între ele. Scopul unei astfel de cooperări ar trebui să fie reducerea la minimum a eforturilor de respectare a obligațiilor de transparență pentru operatorii de rețea și organismele din sectorul public, inclusiv pentru întreprinderile desemnate cu putere semnificativă pe piață (operatori „PSP”), pentru a pune la dispoziție informații cu privire la infrastructura lor fizică; În cazul în care este necesar un set diferit de date privind infrastructura fizică a operatorului PSP, o astfel de cooperare ar trebui să aibă ca rezultat stabilirea unor interconexiuni și sinergii utile între baza de date legată de PSP și punctul unic de informare și practicile comune proporționale de colectare a datelor și de furnizare a datelor pentru a obține rezultate ușor de comparat. Cooperarea ar trebui, de asemenea, să vizeze facilitarea accesului la informații privind infrastructura fizică, având în vedere circumstanțele naționale. În cazul în care obligațiile de reglementare sunt modificate sau retrase, părțile afectate ar trebui să poată conveni asupra celor mai bune soluții pentru a adapta colectarea și furnizarea de date privind infrastructura fizică la noile cerințe de reglementare aplicabile.
- (32) Statele membre pot decide că obligația de transparență pentru coordonarea lucrărilor civile nu se aplică lucrărilor civile din motive de securitate națională sau în situații de urgență. Această situație ar putea fi valabilă pentru lucrările civile executate în cazul în care există un risc de pericol public ca urmare a proceselor de degradare a lucrărilor de inginerie civilă și a instalațiilor asociate acestora, care sunt cauzate de factori naturali sau umani distructivi și sunt necesare pentru a asigura siguranța sau demolarea acestora. Din motive de transparență, statele membre ar trebui să pună la dispoziție tipurile de lucrări civile care se încadrează în aceste circumstanțe prin intermediul unui punct unic de informare.

- (33) Pentru a asigura economii semnificative și a reduce la minimum inconveniente pentru zona afectată de instalarea de noi rețele de comunicații electronice, ar trebui interzise constrângerile normative care împiedică, ca regulă generală, negocierea între operatorii de rețea a unor acorduri de coordonare a lucrărilor civile în vederea instalării de VHCN. În cazul în care lucrările civile nu sunt finanțate din fonduri publice, prezentul regulament nu ar trebui să aducă atingere posibilității operatorilor de rețea de a încheia acorduri de coordonare a lucrărilor civile în conformitate cu propriile planuri de investiții și de afaceri și cu calendarul preferat.
- (34) Statele membre ar trebui să maximizeze rezultatele lucrărilor civile finanțate integral sau parțial din fonduri publice, prin exploatarea externalităților pozitive ale acestor lucrări în toate sectoarele și prin asigurarea unor oportunități egale de partajare a infrastructurii fizice disponibile și planificate pentru instalarea VHCN. Obiectivul principal al lucrărilor civile finanțate din fonduri publice nu ar trebui să fie afectat negativ. Cu toate acestea, operatorul de rețea care execută direct sau indirect lucrările civile în cauză ar trebui să răspundă solicitărilor oportune și rezonabile de coordonare a instalării elementelor VHCN (de exemplu, prin intermediul unui subcontractant), în condiții proporționale, nediscriminatorii și transparente. De exemplu, operatorul solicitant ar trebui să acopere orice costuri suplimentare, inclusiv pe cele cauzate de întârzieri, și să mențină modificările aduse planurilor inițiale la un nivel minim. Aceste dispoziții nu ar trebui să aducă atingere dreptului statelor membre de a rezerva capacitate pentru rețelele de comunicații electronice, chiar și în absența unor solicitări specifice. Acest lucru va permite statelor membre să răspundă cererii viitoare de infrastructuri fizice pentru a maximiza valoarea lucrărilor civile sau să adopte măsuri care să acorde drepturi similare operatorilor altor tipuri de rețele, cum ar fi de transport, gaze sau energie electrică, pentru a coordona lucrările civile.
- (35) În unele cazuri, în special pentru instalări în zone rurale, îndepărtate sau slab populate, obligația de a coordona lucrările civile ar putea pune în pericol viabilitatea financiară a unor astfel de instalări și, în cele din urmă, ar putea descuraja investițiile realizate în condițiile pieței. Prin urmare, o solicitare adresată unei întreprinderi care furnizează sau este autorizată să furnizeze rețele publice de comunicații electronice să coordoneze lucrări civile ar putea fi considerată nerezonabilă în anumite circumstanțe. Acest lucru ar trebui să fie valabil, în special, în cazul în care întreprinderea solicitantă care furnizează sau este autorizată să furnizeze rețele de comunicații electronice nu și-a exprimat intenția de a instala VHCN în zona respectivă (fie ca o nouă instalare, o modernizare sau o extindere a unei rețele) și dacă a existat o previziune sau o invitație de a declara intenția de a instala VHCN în zonele desemnate [în conformitate cu articolul 22 din Directiva (UE) 2018/1972] sau o consultare publică în temeiul normelor Uniunii privind ajutoarele de stat. În cazul în care au avut loc mai multe dintre aceste previziuni, invitații și/sau consultări publice, ar trebui luată în considerare numai lipsa exprimării interesului la cea mai recentă ocazie care acoperă perioada în care se face solicitarea de coordonare a lucrărilor civile. Pentru a asigura posibilitatea de a accesa în viitor infrastructura instalată, întreprinderea care furnizează sau este autorizată să furnizeze rețele publice de comunicații electronice care execută lucrări civile ar trebui să garanteze că va instala o infrastructură fizică cu o capacitate suficientă, ținând seama de cerințele în materie de capacitate exprimate de întreprinderea care solicită coordonarea lucrărilor de construcții civile și, după caz, de orientările furnizate de statele membre. Acest lucru nu aduce atingere normelor și condițiilor aferente alocării de fonduri publice și nici aplicării normelor privind ajutoarele de stat.

- (35a) Statele membre pot decide să nu aplice dispozițiile prezentului regulament privind coordonarea lucrărilor de construcții civile, inclusiv transparența, în cazul lucrărilor civile care au un domeniu de aplicare limitat, de exemplu în ceea ce privește valoarea, dimensiunea sau durata. Acest lucru ar putea fi valabil, de exemplu, pentru lucrările civile care durează mai puțin de 48 de ore, utilizează micro-șanțuri sau au caracter de urgență.
- (36) Statele membre pot oferi orientări cu privire la aplicarea dispozițiilor privind coordonarea lucrărilor civile, inclusiv, dar nu numai, cu privire la repartizarea costurilor. La elaborarea orientărilor, ar trebui să se țină seama în mod corespunzător de opiniile părților interesate și ale organismelor naționale de soluționare a litigiilor.
- (37) Coordonarea eficace poate contribui la reducerea costurilor și a întârzierilor, precum și a întreruperii instalării, care pot fi cauzate de probleme la fața locului. Un exemplu în care coordonarea lucrărilor civile poate aduce beneficii clare sunt proiectele transectoriale din cadrul rețelelor transeuropene de energie (TEN-E) și de transport transeuropean (TEN-T), dar fără a se limita la acestea, cum ar fi instalarea coridoarelor 5G de-a lungul rutelor de transport, precum căile rutiere, feroviare și căile navigabile interioare. De asemenea, aceste proiecte pot necesita adesea coordonarea proiectării sau proiectarea în comun pe baza unei cooperări timpurii între participanții la proiect. Ca parte a proiectării în comun, părțile în cauză pot conveni în prealabil asupra căilor de instalare a infrastructurii fizice și asupra tehnologiei și echipamentelor care urmează să fie utilizate, înainte de coordonarea lucrărilor civile. Prin urmare, solicitarea de coordonare a lucrărilor civile ar trebui depusă cât mai curând posibil.
- (38) În vederea protejării intereselor generale naționale și ale Uniunii, pot fi necesare mai multe autorizații diferite pentru instalarea unor elemente ale rețelelor de comunicații electronice sau ale facilităților asociate. Acestea pot include excavări, construcții, autorizații de urbanism, de mediu și de alt tip, precum și drepturi de trecere. Numărul de autorizații și de drepturi de trecere necesare pentru instalarea diferitelor tipuri de rețele de comunicații electronice sau a facilităților asociate, precum și caracterul local al instalării ar putea implica aplicarea unor proceduri și condiții diferite, ceea ce poate cauza dificultăți în instalarea rețelei. Prin urmare, pentru a facilita instalarea, toate normele privind condițiile și procedurile aplicabile acordării autorizațiilor și drepturilor de trecere ar trebui să fie raționalizate și coerente la nivel național. Garantând dreptul fiecărei autorități competente de a fi implicată și de a-și menține prerogativele decizionale în conformitate cu principiul subsidiarității, ar trebui ca toate informațiile privind procedurile și condițiile generale aplicabile acordării autorizațiilor pentru lucrări civile sau drepturilor de trecere să fie puse la dispoziție prin punctele unice de informare. Acest lucru ar putea reduce complexitatea și spori eficiența și transparența pentru toți operatorii și, în special, pentru operatori noi și pe cei de dimensiuni mai mici care nu sunt activi în zona respectivă. În plus, operatorii ar trebui să aibă dreptul de a-și depune solicitările de acordare a autorizațiilor și a drepturilor de trecere în format electronic prin intermediul unui punct unic de informare. Fiecare autoritate competentă ar trebui să informeze solicitanții, în format electronic, cu privire la statutul real al cererilor de acordare a autorizațiilor pe care este competentă să le trateze, inclusiv dacă autorizația a fost acordată sau refuzată, și să se asigure că aceste informații sunt accesibile solicitantului prin intermediul unui punct unic de informare.

- (39) Procedurile de acordare a autorizațiilor nu ar trebui să constituie obstacole în calea investițiilor sau să afecteze piața internă. Prin urmare, statele membre ar trebui să se asigure că, în termen de patru luni de la primirea unei solicitări complete de acordare a unei autorizații, este pusă la dispoziție o decizie privind acordarea sau neacordarea autorizațiilor pentru instalarea unor elemente ale VHCN sau ale facilităților asociate. Dreptul Uniunii sau dreptul intern care prevede alte termene sau obligații specifice pentru buna desfășurare a procedurii, cum ar fi o consultare publică necesară în cadrul unei proceduri administrative de acordare a unei autorizații de mediu sau o procedură de exercitare a unei căi de atac, care sunt aplicabile procedurii de acordare a autorizațiilor, ar trebui să prevaleze asupra termenului prevăzut în prezentul regulament. Autoritățile competente nu ar trebui să restricționeze, să împiedice sau să facă mai puțin atractivă din punct de vedere economic instalarea VHCN sau a facilităților asociate. Mai precis, acestea nu ar trebui să împiedice ca procedurile de acordare a autorizațiilor și a drepturilor de trecere să se desfășoare în paralel, atunci când este posibil, sau să solicite operatorilor, atunci când acest lucru nu este justificat, să obțină un tip de autorizație înainte de a putea solicita alte tipuri de autorizații. Autoritățile competente ar trebui să justifice orice refuz de a acorda autorizații sau drepturi de trecere care țin de competența lor, pe baza unor condiții obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale.
- (40) Pentru a evita întârzierile nejustificate, autoritățile competente trebuie să stabilească dacă solicitarea de acordare a autorizației este completă în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea acesteia. Solicitarea de acordare a autorizației ar trebui considerată completă, cu excepția cazului în care autoritatea competentă invită solicitantul să furnizeze informațiile care lipsesc în termenul respectiv. În cazul în care, pe lângă autorizații, sunt necesare drepturi de trecere pentru instalarea unor elemente ale VHCN, autoritățile competente ar trebui, prin derogare de la articolul 43 din Directiva (UE) 2018/1972, să acorde astfel de drepturi de trecere în termen de patru luni de la primirea solicitării, cu excepția cazurilor de expropriere. Alte drepturi de trecere care nu sunt necesare în legătură cu autorizațiile pentru lucrări civile ar trebui să fie acordate în continuare în termen de șase luni, în conformitate cu articolul 43 din Directiva (UE) 2018/1972.
- (41) Statele membre ar trebui, în conformitate cu legislația națională, să specifice categoriile de infrastructură (cum ar fi pilonii, antenele, stâlpii și conductele subterane) care nu fac obiectul autorizațiilor de construire, al autorizațiilor de excavare sau al altor tipuri de autorizații. Acesta ar putea fi, de asemenea, cazul modernizărilor tehnice ale lucrărilor sau instalațiilor de întreținere existente, precum și al lucrărilor civile de mici dimensiuni, cum ar fi șanțurile, și al reînnoirii autorizațiilor.
- (42) Pentru a se asigura că procedurile de acordare a acestor autorizații și a drepturilor de trecere sunt finalizate în termene rezonabile, astfel cum reiese din anumite modernizări și bune practici administrative la nivel național, este necesar să se elaboreze principii de simplificare administrativă. Aceasta ar putea să includă, printre altele, limitarea obligației de autorizare prealabilă la cazurile în care aceasta este esențială.

- (43) Pentru a facilita instalarea elementelor VHCN, orice taxă aferentă unei autorizații, alta decât drepturile de trecere, ar trebui să se limiteze la costurile administrative legate de prelucrarea solicitării de acordare a autorizației în conformitate cu principiile stabilite la articolul 16 din Directiva (UE) 2018/1972. În cazul drepturilor de trecere, se aplică dispozițiile prevăzute la articolele 42 și 43 din Directiva (UE) 2018/1972. Acestea nu includ costurile auxiliare care nu au legătură cu prelucrarea cererii de autorizare, de exemplu pentru amortizarea, repararea sau înlocuirea infrastructurii publice care rezultă din lucrările civile, sau pentru măsurile de asigurare a siguranței publice în timpul acestor lucrări, percepute de organismele din sectorul public de la operator, în conformitate cu dreptul intern.
- (44) Pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite în Decizia (UE) 2022/2481, este necesar ca, până în 2030, toți utilizatorii finali de la un punct fix să fie acoperiți de o rețea la nivel de gigabit până la punctul terminus al rețelei și toate zonele populate sunt acoperite de rețele fără fir de mare viteză de ultimă generație cu o performanță cel puțin echivalentă cu cea a rețelelor 5G, în conformitate cu principiul neutralității tehnologice. Furnizarea de rețele la nivel de gigabit până la utilizatorul final ar trebui facilitată de o tehnologie modernă și adaptată exigențelor viitorului, bazată pe fibră optică, adecvată în special pentru infrastructură fizică interioară, un punct de acces în clădire și cablaj interior modern și adaptat exigențelor viitorului. Furnizarea de miniconducte în timpul construcției unei clădiri presupune costuri incrementale limitate, în timp ce echiparea clădirilor cu infrastructura pentru rețele la nivel de gigabit poate reprezenta o parte semnificativă din costul instalării unei rețele la nivel de gigabit. Prin urmare, toate clădirile noi sau clădirile supuse unor lucrări de renovare majoră care includ modificări structurale ale întregii infrastructuri fizice interioare sau ale unei părți semnificative a acesteia ar trebui să fie echipate cu infrastructură fizică, cu un punct de acces în clădire ușor accesibil uneia sau mai multor întreprinderi care furnizează sau sunt autorizate să furnizeze rețele publice de comunicații electronice, și cu cablaj de fibră optică interior care să permită conectarea utilizatorilor finali la viteze de ordinul gigabiților. În plus, dezvoltatorii imobiliari ar trebui să prevadă instalarea de conducte goale, de la fiecare locuință către punctul de acces în clădire, amplasate în interiorul sau în afara imobilului de locuințe colective, permițând conexiunile până la punctele terminus ale rețelei, sau, în statul membru în care este permis să se amplaseze punctul terminus al rețelei în afara locației specifice a utilizatorului final, până la punctul fizic în care utilizatorul final se conectează pentru a accesa rețeaua publică. Renovările majore ale clădirilor existente în spațiul utilizatorului final pentru îmbunătățirea performanței energetice (în conformitate cu Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului¹¹) oferă, de asemenea, o posibilitate de modernizare, pentru a dota aceste clădiri cu o infrastructură fizică interioară pregătită pentru rețele prin fibră optică, cu cablaj de fibră optică interior și cu un punct de acces în clădire.
- (44a) Punctul de acces în clădire ar trebui să fie ușor accesibil pentru mai mulți operatori, adică să fie accesibil fără eforturi excesive, în special în cazurile în care este situat în interiorul clădirii, fără a crea sau a facilita un monopol în clădire.

¹¹ Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 2010 privind performanța energetică a clădirilor (JO L 153, 18.6.2010, p. 13).

- (44b) Dispozițiile privind infrastructura fizică interioară pregătită pentru rețele prin fibră optică, punctul de acces în clădire pregătit pentru rețele prin fibră optică și cablajul nu exclud prezența unui alt tip de tehnologie în cadrul aceleiași infrastructuri fizice interioare. Aceste dispoziții nu ar trebui să afecteze dreptul proprietarilor de clădiri de a dota clădirea cu cablaj interior pe lângă fibra optică, cu o infrastructură fizică interioară suplimentară capabilă să găzduiască cablaj pe lângă fibra optică sau cu alte elemente ale rețelelor de comunicații electronice.
- (45) Perspectiva echipării unei clădiri cu o infrastructură fizică interioară pregătită pentru rețele prin fibră optică, un punct de acces în clădire pregătit pentru rețele prin fibră optică sau un cablaj de fibră optică interior poate fi considerată, în cazuri specifice, disproporționată în ceea ce privește costurile, cum ar fi pentru anumite locuințe individuale noi sau pentru anumite clădiri supuse unor lucrări de renovare majoră. Aceasta se poate baza pe motive obiective, cum ar fi estimări personalizate ale costurilor, motive economice legate de amplasament sau motive legate de conservarea patrimoniului sau de mediu (de exemplu, pentru anumite categorii de monumente).
- (46) Potențialii cumpărători și locatari ar beneficia de pe urma identificării clădirilor care sunt echipate cu o infrastructură fizică interioară pregătită pentru rețele prin fibră optică, un punct de acces în clădire pregătit pentru rețele prin fibră optică și cablajul de fibră optică interior și care, prin urmare, au un potențial considerabil de reducere a costurilor. De asemenea, ar trebui promovată pregătirea clădirilor pentru rețele prin fibră optică. Prin urmare, statele membre pot să elaboreze o etichetă „pregătit(ă) pentru rețele prin fibră optică” pentru clădirile echipate cu o astfel de infrastructură, un punct de acces în clădire pregătit pentru rețele prin fibră optică și cablajul de fibră optică interior, în conformitate cu prezentul regulament.
- (47) Întreprinderile care furnizează sau sunt autorizate să furnizeze rețele publice de comunicații electronice care instalează rețele la nivel de gigabit într-o anumită zonă ar putea realiza economii de scară semnificative dacă ar putea să își amplaseze punctul terminus al rețelei în punctul de acces în clădire prin utilizarea infrastructurii fizice existente și refacerea zonei afectate. Acest lucru ar trebui să fie posibil indiferent dacă un abonat și-a manifestat explicit interesul pentru serviciul respectiv în acel moment și cu condiția ca impactul asupra proprietății private să fie redus la minimum. Odată ce punctul terminus al rețelei este amplasat în punctul de acces în clădire, conectarea unui client nou poate fi realizată la un cost semnificativ mai redus, în special prin intermediul conexiunilor până la punctele terminus ale rețelei sau, în statele membre în care este permis să se amplaseze punctul terminus al rețelei în afara locației specifice a utilizatorului final, până la punctul fizic în care utilizatorul final se conectează pentru a accesa rețeaua publică, în special prin accesarea unui segment vertical al infrastructurii pregătite pentru rețele prin fibră optică din interiorul clădirii, atunci când aceasta există deja. Respectivul obiectiv este, de asemenea, îndeplinit atunci când clădirea este deja echipată cu o rețea la nivel de gigabit la care accesul este asigurat tuturor furnizorilor de rețele publice de comunicații care au un abonat activ în clădire, pe baza unor clauze și condiții transparente, proporționale și nediscriminatorii. Astfel de cazuri ar putea surveni, în special, în statele membre care au luat măsuri în temeiul articolului 44 din Directiva (UE) 2018/1972. Întreprinderile care furnizează sau sunt autorizate să furnizeze rețele publice de comunicații electronice ar trebui, în măsura posibilului, să elimine elementele rețelei lor (cum ar fi cablurile și echipamentele învechite) și să refacă zona afectată la încetarea contractului cu abonatul.

- (48) Pentru a contribui la asigurarea disponibilității rețelelor la nivel de gigabit pentru utilizatorii finali, clădirile noi și clădirile supuse unor lucrări de renovare majoră ar trebui să fie echipate cu o infrastructură fizică interioară pregătită pentru rețele prin fibră optică, cu cablaj de fibră optică interior și cu un punct de acces în clădire, cu excepția cazurilor în care acest lucru este disproporționat în raport cu costurile totale ale lucrărilor de renovare. Statele membre ar trebui să aibă un anumit grad de flexibilitate în vederea realizării acestui obiectiv. Prin urmare, prezentul regulament nu urmărește să armonizeze normele privind costurile conexe, inclusiv recuperarea costurilor de echipare a clădirilor cu infrastructură fizică interioară pregătită pentru rețele prin fibră optică, cablaj de fibră optică interior și un punct de acces în clădire.
- (49) În conformitate cu principiul subsidiarității și pentru a ține seama de circumstanțele naționale, statele membre ar trebui să adopte standardele sau specificațiile tehnice necesare în scopul echipării clădirilor nou construite sau care au fost supuse unor lucrări de renovare majoră cu o infrastructură fizică interioară pregătită pentru rețele prin fibră optică și cu cablaj de fibră optică interior; și a imobilelor de locuințe colective noi sau supuse unor lucrări de renovare majoră, cu un punct de acces. Standardele sau specificațiile tehnice respective pot să stabilească cel puțin: specificațiile punctului de acces în clădire; specificațiile interfeței de fibră optică; specificațiile cablurilor; specificațiile prizelor; specificații pentru țevi sau microconducte; specificațiile tehnice necesare pentru a preveni interferența cu cablajul electric și raza minimă de îndoire. Statele membre pot condiționa eliberarea autorizațiilor de construire de conformitatea proiectului relevant al unei clădiri noi sau de lucrări de renovare majoră care necesită o autorizație de construire cu standardele sau specificațiile tehnice pe baza unui raport de testare certificat sau a unei proceduri similare stabilite de statele membre. Pe lângă autorizația de construire, care este acordată de autoritățile competente după verificarea conformității proiectului tehnic de construcție cu reglementările relevante, în unele state membre este necesară, de asemenea, o autorizație de utilizare a clădirii în scopul preconizat după finalizarea construcției. Statele membre pot, de asemenea, institui sisteme de certificare cu scopul de a demonstra conformitatea cu standardele sau specificațiile tehnice, precum și pentru a se califica pentru eticheta „pregătit(ă) pentru rețele prin fibră optică”. În plus, pentru a evita o creștere a birocrăției legate de sistemul de certificare instituit în temeiul prezentului regulament, statele membre ar putea să țină seama de cerințele procedurale aplicate sistemelor de certificare în temeiul Directivei 2010/31/UE și, de asemenea, să ia în considerare posibilitatea de a permite lansarea combinată a ambelor proceduri de solicitare.
- (50) Având în vedere avantajele sociale care decurg din incluziunea digitală și luând în considerare aspectele economice legate de instalarea VHCN, în cazurile în care nu există nici infrastructuri pasive sau active pregătite pentru rețele prin fibră optică care să deservească spațiile utilizatorilor finali, nici alternative la furnizarea de VHCN către un abonat, orice furnizor de rețele publice de comunicații ar trebui să aibă dreptul de a amplasa punctul terminus al propriei rețele într-un spațiu privat, pe cheltuială proprie, dacă este redus la minimum impactul asupra proprietății private, de exemplu, dacă este posibil, prin reutilizarea infrastructurii fizice existente disponibile în clădire sau prin asigurarea refacerii complete a zonelor afectate.
- (51) Solicitățile de acces la infrastructura fizică interioară ar trebui să intre în domeniul de aplicare al prezentului regulament, în timp ce o solicitare de acces la cablajul de fibră optică trebuie să intre sub incidența Directivei (UE) 2018/1972.

- (52) Statele membre pot oferi orientări cu privire la aplicarea dispozițiilor privind accesul la infrastructura fizică interioară, inclusiv, dar nu numai, cu privire la clauzele și condițiile acestuia. La elaborarea orientărilor, ar trebui să se țină seama în mod corespunzător de opiniile părților interesate și ale organismelor naționale de soluționare a litigiilor.
- (53) Pentru a încuraja modernizarea și agilitatea procedurilor administrative și pentru a reduce costurile și timpul alocat procedurilor de instalare a VHCN, serviciile punctelor unice de informare ar trebui să fie furnizate integral online. În acest scop, punctele unice de informare ar trebui să ofere un acces facil la instrumentele digitale necesare, cum ar fi portaluri web, adrese electronice, baze de date, platforme digitale și aplicații digitale. Instrumentele ar trebui să ofere acces în mod eficient la informațiile minime privind infrastructura fizică existentă și lucrările civile planificate, precum și posibilitatea de a solicita informații. Astfel de instrumente digitale ar trebui, de asemenea, să ofere acces la procedurile administrative electronice de acordare a autorizațiilor și a drepturilor de trecere, precum și la informațiile conexe privind condițiile și procedurile aplicabile. În cazul în care într-un stat membru sunt înființate mai multe puncte unice de informare, toate punctele unice de informare ar trebui să fie accesibile cu ușurință și fără probleme, prin mijloace electronice, prin intermediul unui punct unic de intrare digital la nivel național. Acest punct de intrare ar trebui să aibă o interfață comună pentru utilizatori care să asigure accesul la punctele unice de informare online. Punctul unic de intrare digital la nivel național ar trebui să faciliteze interacțiunea dintre operatori și autoritățile competente care îndeplinesc funcții de puncte unice de informare.
- (54) Statelor membre ar trebui să li se permită să se bazeze pe instrumente digitale, cum ar fi portalurile web, adresele electronice, bazele de date, platformele digitale și aplicațiile digitale care ar putea fi deja disponibile la nivel local, regional sau național, și, dacă este necesar, să le îmbunătățească, pentru a asigura funcțiile punctului unic de informare, cu condiția ca acestea să respecte obligațiile prevăzute în prezentul regulament. Aceasta include accesul prin intermediul unui punct unic de intrare digital la nivel național și disponibilitatea tuturor funcționalităților prevăzute în prezentul regulament. Pentru a respecta principiul „doar o singură dată” privind reducerea la minimum a datelor și principiul exactității, statelor membre ar trebui să li se permită să integreze mai multe platforme digitale, baze de date sau aplicații care să sprijine punctele unice de informare, după caz. De exemplu, platformele digitale, bazele de date sau aplicațiile care sprijină punctele unice de informare privind infrastructura fizică existentă ar putea fi interconectate sau integrate complet sau parțial cu cele pentru lucrările civile planificate și pentru acordarea autorizațiilor.

- (55) Pentru a asigura eficacitatea punctelor unice de informare prevăzute în prezentul regulament, statele membre ar trebui să asigure resurse adecvate, precum și informații relevante ușor accesibile privind o anumită zonă geografică. Informațiile ar trebui să fie prezentate cu nivelul adecvat de detaliere pentru a maximiza eficiența în ceea ce privește sarcinile atribuite, inclusiv în cadastrul local. În acest sens, statele membre ar putea lua în considerare posibilele sinergii și economii de scară cu ghișeele unice în sensul articolului 6 din Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹² și alte soluții de e-guvernare planificate sau existente, pentru a clădi pe structurile existente și a maximiza avantajele utilizatorilor. În mod similar, portalul digital unic prevăzut în Regulamentul (UE) 2018/1724 al Parlamentului European și al Consiliului¹³ ar trebui să facă legătura cu punctele unice de informare.
- (56) Costurile aferente înființării punctului unic de intrare digital la nivel național, a punctelor unice de informare și a instrumentelor digitale necesare pentru respectarea dispozițiilor prezentului regulament ar putea fi eligibile integral sau parțial pentru sprijin financiar în cadrul fondurilor Uniunii, cum ar fi Fondul european de dezvoltare regională – obiectiv specific: o Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale¹⁴; programul Europa digitală¹⁵ – obiectiv specific: implementarea și utilizarea optimă a capacităților digitale și a interoperabilității și a Mecanismului de redresare și reziliență¹⁶ – pilonii privind transformarea digitală și creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv coeziunea economică, locurile de muncă, productivitatea, competitivitatea, cercetarea, dezvoltarea și inovarea, precum și buna funcționare a pieței interne cu IMM-uri puternice, cu condiția ca acestea să respecte obiectivele și criteriile de eligibilitate din cadrul acestuia.

¹² Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne ([JO L 376, 27.12.2006, p. 36](#)).

¹³ Regulamentul (UE) 2018/1724 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 octombrie 2018 privind înființarea unui portal digital unic (gateway) pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 ([JO L 295, 21.11.2018, p. 1](#)).

¹⁴ Articolul 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune (JO L 231, 30.6.2021, p. 60).

¹⁵ Articolul 8 din Regulamentul (UE) 2021/694 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a programului „Europa digitală” și de abrogare a Deciziei (UE) 2015/2240 (JO L 166, 11.5.2021, p. 1).

¹⁶ Articolul 3 din Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

- (57) În cazul unui dezacord cu privire la condițiile tehnice și comerciale în cursul negocierilor comerciale privind accesul la infrastructura fizică sau coordonarea lucrărilor civile, fiecare parte ar trebui să fie în măsură să solicite unui organism național de soluționare a litigiilor să impună părților o soluție pentru a evita refuzurile nejustificate de a da curs solicitării sau impunerea unor condiții nerezonabile. Atunci când stabilește prețurile de acordare a accesului la lucrările civile coordonate sau de partajare a costurilor pentru acestea, organismul de soluționare a litigiilor ar trebui să se asigure că furnizorul de acces și operatorii de rețea care planifică lucrări civile au posibilitatea echitabilă de a-și recupera costurile suportate pentru furnizarea accesului la infrastructura lor fizică sau pentru coordonarea lucrărilor civile planificate. Aceasta ar trebui să țină seama de orice condiții naționale specifice, de structurile tarifare instituite și de orice impunere anterioară de măsuri corective de către o autoritate națională de reglementare. Organismul de soluționare a litigiilor ar trebui, de asemenea, să ia în considerare impactul accesului solicitat sau al coordonării lucrărilor civile planificate asupra planului de afaceri al furnizorului de acces sau al operatorilor de rețea care planifică lucrări civile, inclusiv investițiile făcute sau planificate de aceștia, în special investițiile în infrastructura fizică la care se referă solicitarea.
- (58) Pentru a evita întârzierile în ceea ce privește instalarea rețelei, organismul național de soluționare a litigiilor ar trebui să soluționeze litigiul prompt, în orice caz, cel târziu în termen de patru luni de la primirea solicitării de soluționare a litigiului în cazul litigiilor privind accesul la infrastructura fizică existentă și în termen de două luni atunci când se referă la transparență în ceea ce privește infrastructura fizică, coordonarea lucrărilor civile planificate și lucrările civile planificate. Circumstanțele excepționale care justifică o întârziere în soluționarea unui litigiu ar putea fi independente de controlul organismelor de soluționare a litigiilor, cum ar fi informațiile sau documentele insuficiente necesare pentru luarea unei decizii, inclusiv opiniile altor autorități competente care trebuie consultate sau complexitatea ridicată a dosarului.
- (59) În cazul în care apar litigii cu privire la accesul la infrastructura fizică, la lucrările civile planificate sau la informațiile referitoare la acestea în vederea instalării de VHCN, organismul de soluționare a litigiilor ar trebui să aibă competența de a soluționa astfel de litigii printr-o decizie cu caracter obligatoriu. În orice caz, deciziile unui astfel de organism nu ar trebui să aducă atingere posibilității oricărei părți de a sesiza o instanță sau de a aplica un mecanism de conciliere prealabil sau paralel pentru soluționarea formală a litigiilor, care ar putea lua forma medierii sau a unei runde suplimentare de memorii.
- (60) În conformitate cu principiul subsidiarității, prezentul regulament nu ar trebui să aducă atingere posibilității ca statele membre să aloce sarcini normative autorităților care sunt cele mai potrivite pentru a le îndeplini, în conformitate cu sistemul constituțional național de atribuire a competențelor și puterilor și cu cerințele prevăzute de prezentul regulament. Pentru a reduce sarcina administrativă, statelor membre ar trebui să li se permită să numească un organism existent sau să mențină organismele competente deja desemnate în temeiul Directivei 2014/61/UE. Informațiile privind sarcinile atribuite organismului sau organismelor competente ar trebui publicate prin intermediul unui punct unic de informare și notificate Comisiei, cu excepția cazului în care acest lucru a fost deja efectuat în temeiul Directivei 2014/61/UE. Marja de apreciere pe care o păstrează statele membre pentru a aloca funcțiile punctului unic de informare mai multor organisme competente nu ar trebui să afecteze capacitatea acestora de a îndeplini în mod eficace aceste funcții.

- (61) Organismul național de soluționare a litigiilor desemnat și organismul competent care îndeplinește funcțiile punctului unic de informare ar trebui să asigure imparțialitatea, independența și separarea structurală față de părțile implicate, să își exercite competențele în mod imparțial, transparent și prompt; și să dispună de competențe și resurse adecvate.
- (62) Statele membre ar trebui să prevadă sancțiuni adecvate, efective, proporționale și disuasive în cazul nerespectării prezentului regulament sau a unei decizii obligatorii adoptate de organismele competente, inclusiv în cazurile în care un operator de rețea sau un organism din sectorul public furnizează, cu bună știință sau din neglijență, informații înșelătoare, eronate sau incomplete prin intermediul unui punct unic de informare.
- (63) Întrucât obiectivele prezentului regulament care vizează facilitarea instalării unor infrastructuri fizice adecvate pentru VHCN în întreaga Uniune, astfel încât să promoveze piața internă, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre din cauza abordărilor divergente persistente, precum și a transpunerii lente și ineficace a Directivei 2014/61/UE, ci, având în vedere amploarea instalărilor de rețele și investițiile necesare, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din TUE. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective.
- (63b) Prezentul regulament nu aduce atingere responsabilității statelor membre de a proteja securitatea națională sau competenței acestora de a proteja alte funcții esențiale ale statului, în special în materie de siguranță publică, integritate teritorială și menținerea ordinii publice. În acest sens, excepțiile de la prezentul regulament, făcute cu privire la astfel de aspecte, ar trebui să fie considerate justificate în mod corespunzător și proporționale.
- (64) Prezentul regulament respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, urmărind în special să asigure respectarea deplină a dreptului la viață privată și la protecția secretelor comerciale, libertatea de a desfășura o activitate comercială, dreptul de proprietate și dreptul la o cale de atac efectivă. Prezentul regulament trebuie aplicat în conformitate cu drepturile și principiile menționate.
- (65) Prezentul regulament include dispoziții care acoperă toate domeniile esențiale reglementate de Directiva 2014/61/UE, care ar trebui, prin urmare, să fie abrogată.

- (66) O perioadă de 24 de luni între intrarea în vigoare și aplicare are scopul de a acorda suficient timp statelor membre pentru a se asigura că legislația lor națională nu conține niciun obstacol în calea aplicării uniforme și eficace a prezentului regulament. În cazul municipalităților mici cu mai puțin de 3 500 de locuitori, statele membre pot, în condițiile stabilite în prezentul regulament, prevedea ca termenul pentru furnizarea de informații privind cererile de acces la infrastructura fizică să fie prelungit cu o perioadă suplimentară de 12 luni. Perioada de 24 de luni nu aduce atingere normelor specifice din prezentul regulament privind aplicarea întârziată a dispozițiilor specifice menționate în acesta. Statele membre trebuie să retragă dispozițiile naționale care se suprapun cu prezentul regulament sau sunt contrare acestuia până la momentul în care începe să se aplice. În ceea ce privește adoptarea de noi acte legislative în această perioadă, din articolul 4 alineatul (3) din TUE rezultă că statele membre au obligația de cooperare loială de a nu lua măsuri care ar intra în conflict cu normele juridice viitoare ale Uniunii,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Obiect și domeniu de aplicare

(1) Obiectivul prezentului regulament este să faciliteze și să stimuleze extinderea rețelelor de foarte mare capacitate (VHCN), prin măsuri care promovează utilizarea în comun a infrastructurii fizice existente și permit instalarea cu mai multă eficiență a unora noi, pentru a reduce timpul necesar și costurile asociate extinderii acestor rețele.

(2) În cazul în care oricare dintre dispozițiile prezentului regulament intră în contradicție cu o dispoziție cuprinsă în Directiva (UE) 2018/1972 sau Directiva 2002/77/CE, dispozițiile relevante ale directivelor respective prevalează.

(3) Prezentul regulament stabilește cerințe minime pentru atingerea obiectivelor stabilite la alineatul (1). Statele membre pot menține sau introduce reglementări mai stricte sau mai detaliate decât aceste cerințe minime, în conformitate cu dreptul Uniunii, în cazul în care acestea servesc la promovarea utilizării în comun a infrastructurii fizice existente sau la facilitarea unei instalări mai eficiente a unei noi infrastructuri fizice.

(4) Prin derogare de la alineatul (3), statele membre nu mențin și nu introduc în dreptul lor intern reglementări mai stricte sau mai detaliate decât cele prevăzute la articolul 3 alineatul (3) literele (a)-(e), la articolul 3 alineatul (6), la articolul 4 alineatul (5) al doilea paragraf, la articolul 5 alineatul (2) al doilea paragraf, la articolul 5 alineatul (4), la articolul 6 alineatul (2) și la articolul 8 alineatele (7) și (8).

(5) Prezentul regulament nu aduce atingere responsabilității statelor membre de a proteja securitatea națională și competenței acestora de a proteja alte funcții esențiale ale statului, inclusiv asigurarea integrității teritoriale a statului și menținerea ordinii publice.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, se aplică definițiile prevăzute în Directiva (UE) 2018/1972, în special definițiile pentru „rețea de comunicații electronice”, „rețea de foarte mare capacitate”, „rețea publică de comunicații electronice”, „punct terminus al rețelei”, „facilități asociate”, „utilizator final”, „securitatea rețelelor și serviciilor”, „acces” și „operator”.

De asemenea, se aplică următoarele definiții:

1. „operator de rețea” înseamnă:

(a) un operator, astfel cum este definit la articolul 2 punctul 29 din Directiva (UE) 2018/1972;

(b) o întreprindere care pune la dispoziție o infrastructură fizică destinată să furnizeze:

(i) un serviciu de producție, transport sau distribuție a:

- gazului;
- energiei electrice, inclusiv a iluminatului public;
- energiei termice;
- apei, inclusiv evacuarea sau tratarea apelor uzate și sistemele de canalizare și de drenare;

(ii) servicii de transport, inclusiv căile ferate, drumurile, inclusiv drumurile urbane, porturile și aeroporturile;

2. „organism din sectorul public” înseamnă un stat, o autoritate regională sau locală, un organism de drept public sau o asociație formată din una sau mai multe astfel de autorități sau din unul sau mai multe astfel de organisme de drept public;

3. „organisme de drept public” înseamnă organismele care au toate caracteristicile următoare:

- (a) sunt instituite în mod expres pentru a îndeplini cerințe de interes general, care nu au caracter industrial sau comercial;
- (b) au personalitate juridică;
- (c) sunt finanțate integral sau majoritar de stat, de autorități regionale sau locale sau de alte organisme de drept public sau fac obiectul unei supravegheri exercitate de respectivele autorități sau organisme; sau au un consiliu administrativ, de conducere ori de supraveghere ai cărui membri sunt numiți în proporție de peste 50 % de stat, de autorități locale sau regionale ori de alte organisme de drept public;

4. „infrastructură fizică” înseamnă:

- (a) orice element al unei rețele care este menit să găzduiască alte elemente ale unei rețele fără a deveni un element activ al rețelei în sine, cum ar fi țevile, pilonii, conductele, camerele de inspecție, gurile de vizitare, cabinetele, instalațiile de antenă, turnurile și stâlpii, precum și clădirile, inclusiv acoperișurile acestora și părți ale fațadelor lor, sau intrările în clădiri și orice alt bun care ar putea fi adecvat pentru a găzdui elemente ale unei rețele, inclusiv mobilierul stradal precum stâlpii de iluminat, semnele de circulație, semafoarele, panourile, porțile de taxare, stațiile de autobuz, de tramvai, de metrou și de tren;
- (b) în cazul în care nu fac parte dintr-o rețea și sunt deținute sau controlate de organisme din sectorul public: clădirile, inclusiv acoperișurile acestora și părți ale fațadelor lor, sau intrările în clădiri și orice alt bun care ar putea fi adecvat pentru a găzdui elemente ale unei rețele, inclusiv mobilierul stradal precum stâlpii de iluminat, semnele de circulație, semafoarele, panourile, porțile de taxare, stațiile de autobuz, de tramvai, de metrou și de tren.

Cablurile, inclusiv fibra neagră, precum și elementele rețelilor utilizate pentru furnizarea apei destinate consumului uman astfel cum este definită la articolul 2 punctul 1 din Directiva (UE) 2020/2184 a Parlamentului European și a Consiliului¹⁷, nu sunt infrastructuri fizice în sensul prezentului regulament;

5. „lucrări civile” înseamnă rezultatul unui ansamblu de lucrări de construcții sau de inginerie civilă care este suficient ca atare pentru a îndeplini o funcție economică sau tehnică și care presupune existența unuia sau mai multor elemente ale unei infrastructuri fizice;

6. „infrastructură fizică interioară” înseamnă infrastructura fizică sau instalațiile existente în spațiul utilizatorului final, inclusiv elementele aflate în coproprietate, destinate să găzduiască rețele de acces cablate și/sau fără fir, în cazurile în care aceste rețele de acces sunt capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice și să conecteze punctul de acces în clădire cu punctul terminus al rețelei sau, în acele state membre în care este permis să se amplaseze punctul terminus al rețelei în afara spațiului specific al utilizatorului final, până la punctul fizic în care utilizatorul final se conectează pentru a accesa rețeaua publică;

7. „cablaj de fibră optică interior” înseamnă cabluri din fibră optică existente în spațiul utilizatorului final, inclusiv elementele aflate în coproprietate, destinate să furnizeze servicii de comunicații electronice și să conecteze punctul de acces în clădire cu punctul terminus al rețelei sau, în acele state membre în care este permis să se amplaseze punctul terminus al rețelei în afara spațiului specific al utilizatorului final, până la punctul fizic în care utilizatorul final se conectează pentru a accesa rețeaua publică;

8. „infrastructură fizică interioară pregătită pentru rețele prin fibră optică” înseamnă infrastructura fizică interioară destinată să găzduiască elemente de fibră optică;

9. „lucrări de renovare majoră” înseamnă lucrări civile executate în spațiul utilizatorului final, care includ modificări structurale ale întregii infrastructuri fizice interioare sau ale unei părți substanțiale a acesteia și care necesită, în conformitate cu dreptul intern, o autorizație de construire;

¹⁷ Directiva (UE) 2020/2184 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2020 privind calitatea apei destinate consumului uman (JO L 435, 23.12.2020, p. 1).

10. „autorizație” înseamnă o decizie sau un set de decizii explicite sau implicite luate simultan sau succesiv de către una sau mai multe autorități competente, care sunt necesare în temeiul dreptului intern pentru ca o întreprindere să efectueze lucrări de construcții sau de inginerie civilă necesare pentru instalarea unor elemente ale VHCN;
11. „punct de acces în clădire” înseamnă punctul fizic, situat în interiorul sau la exteriorul clădirii, accesibil fără dificultate pentru mai multe întreprinderi care furnizează sau sunt autorizate să furnizeze rețele publice de comunicații electronice, prin care este pusă la dispoziție conexiunea cu infrastructura fizică interioară pregătită pentru rețele prin fibră optică.
12. „drepturi de trecere” înseamnă drepturile menționate la articolul 43 alineatul (1) din Directiva (UE) 2018/1972, acordate unui operator de a instala infrastructuri pe, deasupra sau sub proprietăți publice sau private pentru a instala VHCN și facilități asociate.

Articolul 3

Accesul la infrastructura fizică existentă

(1) Fără a aduce atingere alineatului (3), toate organismele din sectorul public care dețin sau controlează infrastructura fizică și toți operatorii de rețea răspund, la solicitarea scrisă a unui operator, tuturor solicitărilor rezonabile de acces la infrastructura fizică respectivă în condiții echitabile și rezonabile, inclusiv în ceea ce privește prețul, în vederea instalării unor elemente ale VHCN sau ale facilităților asociate. Organismele din sectorul public care dețin sau controlează infrastructura fizică răspund tuturor solicitărilor rezonabile de acces și în condiții nediscriminatorii. Astfel de solicitări scrise precizează elementele infrastructurii fizice pentru care se solicită accesul, inclusiv intervalul de timp aferent. Statele membre pot specifica cerințe detaliate pentru aceste cereri.

(2) Atunci când stabilesc condiții echitabile și rezonabile, inclusiv prețurile, de acordare a accesului, operatorii de rețea și organismele din sectorul public care dețin sau controlează infrastructura fizică iau în considerare, după caz, cel puțin următoarele:

- (a) contractele existente și termenii și condițiile comerciale convenite între operatorii care solicită acces și operatorii de rețea sau organismele publice care acordă acces la infrastructuri fizice;
- (b) necesitatea de a se asigura că furnizorul de acces, inclusiv furnizorii unor facilități asociate, are o oportunitate echitabilă de a-și recupera costurile pentru a oferi acces la infrastructura sa fizică, luând în considerare condițiile naționale specifice, modelele de afaceri și orice structură de tarificare instituită pentru a oferi o bună oportunitate pentru recuperarea costurilor; în cazul rețelelor de comunicații electronice, se ține seama, de asemenea, de orice măsură corectivă impusă de o autoritate națională de reglementare.
- (c) impactul accesului solicitat asupra planului de afaceri al furnizorului de acces, inclusiv investițiile în infrastructura fizică la care a fost solicitat accesul, precum și necesitatea de a se asigura că furnizorul de acces are un randament echitabil al investiției, care reflectă condițiile efective de pe piață și, în special în cazul întreprinderilor care furnizează în principal infrastructură de turnuri și oferă acces fizic mai multor întreprinderi care furnizează sau sunt autorizate să furnizeze rețele publice de comunicații electronice, modelele lor de afaceri diferite.

În cazul specific al accesului la infrastructura fizică a operatorilor, organismele de soluționare a litigiilor, ținând seama, după caz, de orientările stabilite în conformitate cu alineatul (9), pot lua în considerare atunci când stabilesc termenii și condițiile echitabile și rezonabile, inclusiv prețurile, pentru acordarea accesului:

- viabilitatea economică a investițiilor respective, în funcție de profilul de risc al acestora,
- eventualele calendare ale randamentului investițiilor,
- eventualul impact al accesului asupra concurenței din aval și, în consecință, asupra tarifelor și asupra randamentului investițiilor,
- eventuala depreciere a activelor rețelei la momentul solicitării accesului,

- eventualele argumente economice care stau la baza investiției făcute la momentul în care a fost realizată, în special în ceea ce privește infrastructurile fizice utilizate pentru asigurarea conectivității, și
- orice posibilitate oferită anterior solicitantului de acces de a coinvesti în instalarea infrastructurii fizice, în special în temeiul articolului 76 din Directiva (UE) 2018/1972, sau de coinstalare în paralel cu aceasta.

(3) Operatorii de rețea și organismele din sectorul public care dețin sau controlează infrastructura fizică pot refuza accesul la infrastructura fizică specifică pe baza uneia sau mai multora dintre următoarele condiții:

- (a) există o lipsă de adecvare tehnică a infrastructurii fizice la care a fost solicitat accesul pentru a găzdui oricare dintre elementele VHCN menționate la alineatul (1);
- (b) există o lipsă de disponibilitate a spațiului pentru găzduirea elementelor VHCN sau ale facilităților asociate menționate la alineatul (1), inclusiv după luarea în considerare a nevoii viitoare de spațiu a furnizorului de acces care este suficient demonstrată, cum ar fi în planurile de investiții disponibile public sau cu ajutorul unui prag pentru capacitatea permisă ca procent din întreaga capacitate;
- (c) existența unor motive justificate privind siguranța, securitatea națională și sănătatea publică;
- (d) existența unor motive justificate în mod corespunzător privind integritatea și securitatea oricărei rețele, în special a infrastructurii naționale critice;
- (e) existența unui risc justificat în mod corespunzător de interferențe grave între serviciile de comunicații electronice planificate și celelalte servicii furnizate cu ajutorul aceleiași infrastructuri fizice; sau
- (f) disponibilitatea unor mijloace alternative viabile de furnizare la nivel angro a accesului fizic pasiv la rețele de comunicații electronice, inclusiv accesul la fibra neagră sau degрупarea fibrei optice, oferite de același operator de rețea și adecvate pentru furnizarea de VHCN, cu condiția ca un astfel de acces să fie oferit în baza unor condiții echitabile și rezonabile.

Statele membre pot prevedea că operatorii de rețea și organismele din sectorul public care dețin sau controlează infrastructură fizică pot refuza accesul la o anumită infrastructură fizică în cazul în care există disponibilitatea unor mijloace alternative viabile de acces la nivel angro deschis nediscriminatoriu la rețelele de comunicații de foarte mare capacitate furnizate de același operator de rețea sau de același organism public, cu condiția ca:

- i. astfel de mijloace alternative de acces la nivel angro sunt oferite în condiții echitabile și rezonabile; și
- ii. proiectul de instalare al operatorului solicitant se referă la aceeași zonă de acoperire și nu există nicio altă rețea de fibră optică care să conecteze spațiile utilizatorului final (FttP) care să deservească această zonă de acoperire.

În cazul refuzului de a acorda acces, operatorul de rețea sau organismul din sectorul public care deține sau controlează infrastructura fizică comunică solicitantului de acces, în scris, motivele specifice și detaliate ale refuzului, cât mai curând posibil și în termen de cel mult două luni de la data primirii solicitării complete de acces, cu excepția infrastructurii naționale critice, astfel cum este definită în dreptul intern, pentru care nu sunt necesare motive specifice și detaliate în comunicarea refuzului către solicitant.

(4) Statele membre pot înființa sau desemna un organism care să coordoneze solicitările de acces la infrastructura fizică deținută sau controlată de organismele din sectorul public, să ofere consiliere juridică și tehnică prin negocierea condițiilor de acces și să faciliteze furnizarea de informații prin intermediul unui punct unic de informare menționat la articolul 10.

(5) Infrastructura fizică care face deja obiectul obligațiilor de acces impuse de autoritățile naționale de reglementare în temeiul Directivei (UE) 2018/1972, de alte autorități competente sau care rezultă din aplicarea normelor Uniunii privind ajutoarele de stat nu face obiectul obligațiilor prevăzute la alineatele (1), (2) și (3), atât timp cât astfel de obligații privind accesul sunt în vigoare.

(6) Organismele din sectorul public care dețin sau controlează infrastructuri fizice sau anumite categorii de infrastructuri fizice pot să nu aplice alineatele (1), (2) și (3) acestor infrastructuri fizice sau categorii de infrastructuri fizice din motive de valoare arhitecturală, istorică, religioasă sau de mediu sau din motive de securitate, apărare, siguranță și sănătate publică. Statele membre identifică o astfel de infrastructură fizică sau categorii de infrastructură fizică de pe teritoriile lor pe baza unor motive justificate în mod corespunzător și proporționale. Lista categoriilor de infrastructuri fizice și criteriile aplicate pentru identificarea acestora se publică prin intermediul unui punct de informare unic.

(7) Operatorii au dreptul de a oferi acces la infrastructura lor fizică în scopul instalării de rețele, altele decât rețelele de comunicații electronice sau facilitățile asociate.

(8) Prezentul articol se aplică fără a aduce atingere dreptului de proprietate al proprietarului infrastructurii fizice, în cazurile în care operatorul de rețea sau organismul din sectorul public nu este proprietarul, precum și dreptului de proprietate al oricărei alte terțe părți, cum ar fi proprietarii de terenuri și deținătorii de proprietăți private sau atunci când este cazul, drepturile locatarilor.

(9) Statele membre pot oferi orientări cu privire la aplicarea prezentului articol.

Articolul 4

Transparența în ceea ce privește infrastructura fizică

(1) Pentru a solicita accesul la infrastructura fizică în conformitate cu articolul 3, orice operator are dreptul de a accesa, la cerere, următoarele informații minime privind infrastructura fizică existentă, în format electronic, prin intermediul unui punct unic de informare:

- (a) localizarea georeferențiată și/sau ruta;
- (b) tipul și utilizarea actuală a infrastructurii;
- (c) un punct de contact.

Aceste informații minime sunt accesibile, în condiții proporționale, nediscriminatorii și transparente și, în orice caz, nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la depunerea solicitării de informații. În cazuri justificate corespunzător, acest termen poate fi prelungit cu 15 zile lucrătoare. Operatorii care solicită acces sunt informați cu privire la noul termen prin intermediul unui punct unic de informare.

Orice operator care solicită acces la informații în temeiul prezentului articol precizează zona în care intenționează să instaleze elemente ale VHCN sau ale facilităților asociate.

Accesul la informațiile minime poate fi limitat sau refuzat numai în cazul în care acest lucru este necesar pentru a asigura securitatea anumitor clădiri deținute sau controlate de organisme din sectorul public, securitatea rețelelor și integritatea acestora, securitatea națională, securitatea infrastructurii naționale critice, sănătatea sau siguranța publică, în cazul în care infrastructurile fizice nu fac obiectul obligațiilor de acces în conformitate cu articolul 3 alineatul (6), ori din motive de confidențialitate sau legate de secrete de exploatare și comerciale.

(2) Operatorii de rețele și organismele din sectorul public pun la dispoziție informațiile minime menționate la alineatul (1) prin intermediul unui punct unic de informare și în format electronic, începând cel târziu la 24 de luni de la intrarea în vigoare a prezentului regulament. În aceleași condiții, operatorii de rețele și organismele din sectorul public pun la dispoziție cu promptitudine orice actualizare a informațiilor respective și a oricăror noi informații minime menționate la alineatul (1). În cazul în care operatorii de rețea sau organismele din sectorul public nu respectă obligația prevăzută la alineatul (1), autoritățile competente pot solicita ca informațiile lipsă menționate la alineatul (1) să fie puse la dispoziție în format electronic prin intermediul unui punct de informare unic, în termen de 15 zile lucrătoare de la primirea cererii, fără a aduce atingere posibilității ca statele membre să impună sancțiuni operatorilor de rețea și organismelor din sectorul public care dețin sau controlează infrastructura fizică pentru nerespectarea acestei obligații.

(3) Operatorii de rețele și organismele din sectorul public răspund solicitărilor rezonabile de efectuare a unor inspecții la fața locului cu privire la elemente specifice ale infrastructurii lor fizice, la cererea expresă a unui operator. Astfel de solicitări specifică elementele infrastructurii fizice în cauză în vederea instalării unor elemente ale VHCN sau ale facilităților asociate. Autorizațiile de efectuare a inspecțiilor la fața locului ale elementelor specificate ale infrastructurii fizice se acordă în condiții proporționale, nediscriminatorii și transparente în termen de o lună de la data primirii solicitării, sub rezerva limitărilor prevăzute la alineatul (1) al patrulea paragraf. Statele membre pot specifica cerințe detaliate pentru această cerere.

(4) Statele membre pot decide ca alineatele (1), (2) și (3) să nu se aplice întregii infrastructuri naționale critice sau unei părți a acestora, astfel cum este definită în dreptul intern, din motive de securitate.

(5) Alineatele (1), (2) și (3) nu se aplică:

- (a) în cazul infrastructurii fizice care nu este adecvată din punct de vedere tehnic pentru instalarea de VHCN sau a facilităților asociate; sau
- (b) în cazuri specifice în care obligația de a furniza informații cu privire la anumite tipuri de infrastructuri fizice existente în temeiul alineatului (1) primul paragraf ar fi disproporționată, pe baza unei analize cost-beneficiu efectuate de statele membre și pe baza unei consultări cu părțile interesate; sau
- (c) în cazul în care infrastructurile fizice nu fac obiectul obligațiilor de acces în conformitate cu articolul 3 alineatul (6).

Justificarea, criteriile și condițiile de aplicare a oricărui astfel de excepții se publică prin intermediul unui punct unic de informare.

(6) Operatorii care obțin acces la informații în temeiul prezentului articol iau măsurile corespunzătoare pentru a asigura respectarea confidențialității și a secretelor comerciale și de afaceri.

Articolul 5

Coordonarea lucrărilor civile

(1) Organismele din sectorul public care dețin sau controlează infrastructura fizică și toți operatorii de rețea au dreptul de a negocia acorduri privind coordonarea lucrărilor civile, inclusiv privind repartizarea costurilor, cu operatorii în vederea instalării unor elemente ale rețelelor de foarte mare capacitate sau ale facilităților asociate.

(2) Organismele din sectorul public care dețin sau controlează infrastructura fizică și toți operatorii de rețea, atunci când execută sau intenționează să execute, direct sau indirect, lucrări civile, care sunt finanțate integral sau parțial din fonduri publice, răspund oricărei solicitări scrise rezonabile de coordonare a lucrărilor civile respective în condiții transparente și nediscriminatorii, formulate de operatori în vederea instalării unor elemente ale VHCN sau ale facilităților asociate. Statele membre pot specifica cerințe detaliate cu privire la o astfel de cerere, inclusiv cazurile de finanțare parțială.

Astfel de solicitări sunt satisfăcute dacă sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

- (a) nu implică costuri suplimentare nerecuperabile, inclusiv costuri ocazionate de întârzieri suplimentare, pentru operatorul de rețea care a avut inițial în vedere lucrările civile în cauză, fără a aduce atingere posibilității de a conveni asupra repartizării costurilor între părțile în cauză;
- (b) operatorul de rețea care a avut inițial în vedere lucrările civile deține în continuare controlul asupra coordonării lucrărilor;
- (c) solicitarea de coordonare este depusă cât mai curând posibil și, atunci când este necesară o autorizație, cu cel puțin două luni înainte de transmiterea proiectului final autorităților competente, în vederea acordării autorizațiilor.

(3) O solicitare de coordonare a lucrărilor civile formulată de o întreprindere care furnizează sau este autorizată să furnizeze rețele publice de comunicații electronice unei întreprinderi care furnizează sau este autorizată să furnizeze rețele publice de comunicații electronice poate fi considerată nerezonabilă dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele două condiții:

- (a) solicitarea se referă la o zonă care a făcut obiectul uneia dintre următoarele:
 - (i) o previziune privind acoperirea rețelelor în bandă largă, inclusiv a VHCN, în temeiul articolului 22 alineatul (1) din Directiva (UE) 2018/1972;
 - (ii) o invitație de a declara intenția de a instala VHCN în temeiul articolului 22 alineatul (3) din Directiva (UE) 2018/1972;
 - (iii) o consultare publică privind aplicarea normelor Uniunii privind ajutoarele de stat;

- (b) întreprinderea solicitantă nu și-a exprimat intenția de a instala VHCN în zona menționată la litera (a) în niciuna dintre cele mai recente proceduri dintre cele enumerate la punctul respectiv, care acoperă perioada în care este formulată solicitarea de coordonare.

În cazul în care o solicitare de coordonare este considerată nerezonabilă în temeiul primului paragraf, întreprinderea care furnizează sau este autorizată să furnizeze rețele publice de comunicații electronice care refuză coordonarea lucrărilor civile instalează o infrastructură fizică cu o capacitate suficientă pentru a răspunde eventualelor nevoi rezonabile viitoare de acces al terților.

(4) Statele membre pot decide ca alineatele (2) și (3) să nu se aplice tipurilor de lucrări al căror domeniu de aplicare este limitat, cum ar fi în ceea ce privește valoarea, dimensiunea sau durata, sau în cazul infrastructurii naționale critice. Statele membre identifică tipul de lucrări civile considerate ca având un domeniu de aplicare limitat sau legate, în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului intern, de infrastructura națională critică pe baza unor motive justificate în mod corespunzător și proporționale. Informațiile privind aceste tipuri de lucrări civile se publică prin intermediul unui punct unic de informare. Statele membre pot decide să nu publice informații referitoare la infrastructura națională critică.

(5) Statele membre pot oferi orientări cu privire la aplicarea prezentului articol.

Articolul 6

Transparența în ceea ce privește lucrările civile planificate

(1) Pentru a solicita coordonarea lucrărilor civile menționate la articolul 5 alineatul (2), orice operator de rețea pune la dispoziție, în format electronic, prin intermediul unui punct unic de informare, următoarele informații minime:

- (a) localizarea georeferențiată și tipul lucrărilor;
- (b) elementele de infrastructură fizică vizate;
- (c) data estimată de începere a lucrărilor și durata acestora;

- (d) data estimată pentru transmiterea proiectului final autorităților competente pentru acordarea autorizațiilor, după caz;
- (e) un punct de contact.

Operatorul de rețea se asigură că informațiile menționate la primul paragraf pentru lucrările civile planificate legate de infrastructura sa fizică sunt corecte, actualizate și puse la dispoziție cu promptitudine, prin intermediul unui punct unic de informare. Acest lucru trebuie realizat de îndată ce informațiile sunt puse la dispoziția operatorului de rețea și, în orice caz și atunci când se are în vedere obținerea unei autorizații, cu cel puțin trei luni înainte de prima depunere a solicitării de acordare a autorizației către autoritățile competente.

Pentru a facilita acordurile privind coordonarea lucrărilor civile atunci când se construiesc sau se renovează drumuri sau trotuare urbane aflate în proprietatea sau sub controlul unor organisme din sectorul public, organismele din sectorul public pun la dispoziție, în format electronic, prin intermediul unui punct unic de informare, informațiile menționate la primul paragraf. Acest lucru trebuie realizat de îndată ce informațiile sunt puse la dispoziția organismului din sectorul public și, în orice caz și în cazul în care se solicită o autorizație, cu cel puțin trei luni înainte de prima depunere a solicitării de acordare a autorizației către autoritățile competente.

Operatorii au dreptul de a accesa informațiile minime menționate la primul paragraf în format electronic, la cerere, prin intermediul unui punct unic de informare. Solicitarea accesului la informații specifică zona în care operatorul solicitant are în vedere să instaleze elemente ale VHCN sau ale facilităților asociate. În termen de 15 zile lucrătoare de la data primirii solicitării de informații, informațiile solicitate sunt puse la dispoziție în condiții proporționale, nediscriminatorii și transparente. În cazuri justificate corespunzător, acest termen poate fi prelungit cu 15 zile lucrătoare. Accesul la informațiile minime poate fi limitat sau refuzat numai în măsura necesară pentru a asigura securitatea rețelelor, inclusiv cea a infrastructurilor critice, și integritatea acestora, securitatea națională, sănătatea sau siguranța publică, confidențialitatea, sau din motive legate de secrete de exploatare și comerciale.

(2) Statele membre pot decide ca alineatul (1) să nu se aplice informațiilor privind tipurile de lucrări civile al căror domeniu de aplicare este limitat, cum ar fi în ceea ce privește valoarea, dimensiunea sau durata, în cazul infrastructurii naționale critice, sau din motive de siguranță publică, securitate națională sau de urgență. Statele membre identifică, pe baza unor motive justificate în mod corespunzător și proporționale, tipurile de lucrări civile care ar fi considerate limitate ca domeniu de aplicare sau care ar viza infrastructura națională critică, precum și situațiile de urgență sau motivele de securitate națională care ar justifica neintrarea sub incidența obligației de a furniza informații. Informațiile privind astfel de tipuri de lucrări civile excluse de la obligațiile de transparență se publică prin intermediul unui punct unic de informare. Statele membre pot decide să nu publice informații referitoare la infrastructura națională critică.

Articolul 7

Procedura de acordare a autorizațiilor și a drepturilor de trecere

(1) Autoritățile competente nu restricționează **sau** nu împiedică în mod nejustificat instalarea niciunui element al VHCN sau al facilităților asociate. Statele membre depun toate eforturile pentru a facilita faptul că toate normele care reglementează condițiile și procedurile aplicabile pentru acordarea autorizațiilor și a drepturilor de trecere, necesare pentru instalarea elementelor VHCN sau ale facilităților asociate sunt coerente pe întreg teritoriul național, fără a aduce atingere dreptului statelor membre de a menține norme și garanții pentru protecția siguranței publice.

(2) Autoritățile competente pun la dispoziție toate informațiile privind condițiile și procedurile aplicabile pentru acordarea autorizațiilor și a drepturilor de trecere care sunt acordate prin intermediul procedurilor administrative, inclusiv orice informații referitoare la derogările privind unele sau toate autorizațiile sau drepturile de trecere impuse de legislația națională sau a Uniunii, prin intermediul unui punct unic de informare în format electronic.

(3) Autoritățile competente se asigură că operatorii pot depune, prin intermediul unui punct unic de informare, în format electronic, cereri de acordare a autorizațiilor sau a drepturilor de trecere și de a obține informații cu privire la stadiul cererilor lor. Statele membre pot specifica proceduri detaliate pentru obținerea informațiilor.

(4) *eliminat*

(5) Autoritățile competente acordă sau refuză acordarea altor autorizații decât drepturile de trecere în termen de maxim patru luni de la data primirii unei cereri complete de acordare a unei autorizații.

Autoritățile competente stabilesc dacă cererea de acordare a autorizației sau a dreptului de trecere este completă în termen de 20 zile lucrătoare de la primirea acesteia. Cu excepția cazului în care autoritățile competente au invitat solicitantul să furnizeze informațiile care lipsesc în termenul respectiv, cererea este considerată completă.

Primul și al doilea paragraf nu aduc atingere altor termene sau obligații specifice prevăzute pentru buna desfășurare a procedurii care sunt aplicabile procedurii de acordare a autorizațiilor, inclusiv procedurilor de exercitare a căilor de atac, în conformitate cu dreptul Uniunii sau cu dreptul intern care respectă dreptul Uniunii.

În mod excepțional și pe baza unui motiv justificat, termenul de patru luni menționat la primul paragraf și la alineatul (6) poate fi prelungit din proprie inițiativă de către autoritatea competentă. Orice prelungire trebuie să fie cât mai scurtă posibil și nu depășește patru luni, cu excepția cazului în care este necesară pentru respectarea altor termene sau obligații specifice prevăzute pentru buna desfășurare a procedurii care sunt aplicabile procedurii de acordare a autorizațiilor, inclusiv procedurilor în cadrul căilor de atac, în conformitate cu dreptul Uniunii sau cu dreptul intern care respectă dreptul Uniunii. Statele membre prezintă motivele care justifică o astfel de prelungire și le publică în prealabil prin intermediul punctelor unice de informare.

Orice refuz de acordare a unei autorizații sau a unui drept de trecere se justifică în mod corespunzător, pe baza unor criterii obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale.

(6) Prin derogare de la articolul 43 alineatul (1) litera (a) din Directiva (UE) 2018/1722, în cazul în care, pe lângă autorizații, sunt necesare drepturi de trecere pe, pe deasupra sau pe dedesubtul unor proprietăți publice sau, dacă este cazul, private, cu autorizarea prealabilă a proprietarului sau în conformitate cu dreptul intern, pentru instalarea unor elemente ale VHCN sau ale facilităților asociate, autoritățile competente acordă aceste drepturi de trecere în termen de 4 luni de la data primirii cererii complete, cu excepția cazurilor de expropriere.

(7) *eliminat*

(8) Statele membre pot specifica, în conformitate cu dreptul intern, categoriile de instalări ale elementelor VHCN sau ale facilităților asociate care nu fac obiectul niciunei proceduri de acordare a autorizațiilor în sensul prezentului articol.

(9) Statele membre pot, printre altele, solicita autorizații pentru instalarea unor elemente ale VHCN sau ale facilităților asociate în clădiri sau locuri de valoare arhitecturală, istorică, religioasă sau de mediu protejate în temeiul dreptului intern sau în cazul în care acest lucru este necesar din motive de siguranță publică, de securitate a infrastructurilor critice sau de mediu.

(10) Autorizațiile, altele decât drepturile de trecere, necesare pentru instalarea unor elemente ale VHCN sau ale facilităților asociate nu fac obiectul niciunei taxe sau redevențe în plus față de costurile administrative prevăzute, *mutatis mutandis*, la articolul 16 din Directiva (UE) 2018/1972.

Articolul 8

Infrastructura fizică și cablaje de fibră optică interioare

(1) Toate clădirile nou construite sau cele care sunt supuse unor lucrări de renovare majoră, inclusiv imobilele de locuințe colective care conțin elemente aflate în coproprietate, aflate în spațiul utilizatorului final, pentru care au fost depuse cereri de acordare a unor autorizații de construire după 24 de luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament, trebuie să fie echipate cu un punct de acces în clădire, cu o infrastructură fizică interioară pregătită pentru rețele prin fibră optică și cu cablajul de fibră optică interior, inclusiv conexiuni până la punctele terminus ale rețelei, sau, în statele membre în care este permis să se amplaseze punctul terminus al rețelei în afara spațiului specific al utilizatorului final, până la punctul fizic în care utilizatorul final se conectează pentru a accesa rețeaua publică.

(2) *eliminat*

(3) În cazul în care acest lucru nu crește în mod disproporționat costurile lucrărilor de renovare și este fezabil din punct de vedere tehnic, în termen de 24 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament, toate clădirile situate în spațiul utilizatorilor finali, inclusiv elementele acestora aflate în proprietate comună, supuse unor lucrări de renovare majoră, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 10 din Directiva 2010/31/UE, sunt echipate cu un punct de acces în clădire, cu o infrastructură fizică interioară pregătită pentru rețele prin fibră optică și cu cablajul de fibră optică interior, inclusiv conexiuni până la punctele terminus ale rețelei, sau, în statele membre în care este permis să se amplaseze punctul terminus al rețelei în afara spațiului specific al utilizatorului final, până la punctul fizic în care utilizatorul final se conectează pentru a accesa rețeaua publică.

(4) Statele membre adoptă standardele sau specificațiile tehnice relevante necesare pentru punerea în aplicare a alineatelor (1) și (3) în termen de cel mult 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament. Standardele sau specificațiile tehnice respective pot include:

- (a) specificațiile punctului de acces în clădire și specificațiile interfeței de fibră optică;
- (b) specificațiile cablurilor;
- (c) specificațiile prizelor;
- (d) specificațiile țevelor sau microconductelor;
- (e) specificațiile tehnice necesare pentru a preveni interferența cu cablajul electric;
- (f) raza minimă de îndoire;
- (g) specificații tehnice pentru instalația de cablare.

(5) Clădirile echipate în conformitate cu prezentul articol sunt eligibile, în mod voluntar și în conformitate cu procedurile stabilite de statele membre, pentru a primi o etichetă „pregătit(ă) pentru rețele prin fibră optică”, în cazul în care statele membre au ales să introducă o astfel de etichetă.

(6) Statele membre pot institui sisteme de certificare cu scopul de a demonstra conformitatea cu standardele sau specificațiile tehnice menționate la alineatul (4), precum și pentru a se califica pentru acordarea etichetei „pregătit(ă) pentru rețele prin fibră optică” prevăzută la alineatul (5). Statele membre pot condiționa eliberarea autorizațiilor de construire menționate la alineatele (1) și (3) de respectarea standardelor sau a specificațiilor tehnice menționate la prezentul alineat pe baza unui proiect tehnic și, după caz, a autorizației de utilizare a clădirii în scopul preconizat după finalizarea construcției, pe baza unui raport de încercare certificat sau a unei proceduri similare stabilite de statele membre, care ar putea include inspecția la fața locului a clădirilor sau a unui eșantion reprezentativ al acestora.

(7) Alineatele (1) și (3) nu se aplică anumitor categorii de clădiri, în cazul cărora respectarea acestor alineate este disproporționată, în ceea ce privește costurile pentru proprietarii individuali sau coproprietari pe baza unor elemente obiective. Statele membre identifică aceste categorii de clădiri pe baza unor motive justificate în mod corespunzător și proporționale.

(8) Statele membre pot decide ca alineatele (1) și (3) să nu se aplice, sau să se aplice cu adaptări tehnice corespunzătoare, anumitor tipuri de clădiri, cum ar fi anumite categorii de monumente, clădiri istorice, clădiri militare și clădiri utilizate în scopuri de securitate națională, astfel cum sunt definite în dreptul intern. Statele membre identifică aceste categorii de clădiri pe baza unor motive justificate în mod corespunzător și proporționale. Informațiile privind aceste categorii de clădiri se publică prin intermediul unui punct unic de informare.

Articolul 9

Accesul la infrastructura fizică interioară

(1) Sub rezerva alineatului (3) primul paragraf, orice furnizor de rețele publice de comunicații electronice are dreptul de a-și extinde rețeaua, pe cheltuială proprie, până la punctul de acces în clădire.

(2) Sub rezerva alineatului (3), orice furnizor de rețele publice de comunicații electronice are dreptul de a accesa orice infrastructură fizică interioară existentă în vederea instalării unor elemente ale VHCN, în cazul în care duplicarea este imposibilă din punct de vedere tehnic sau neviabilă din punct de vedere economic.

(3) Orice deținător al unui drept de a utiliza punctul de acces în clădire și infrastructura fizică interioară răspunde tuturor solicitărilor scrise rezonabile de acces la punctul de acces în clădire și la infrastructura fizică interioară de la furnizorii de rețele publice de comunicații oferit conform unor condiții și clauze echitabile, rezonabile și nediscriminatorii, inclusiv în ceea ce privește prețul, dacă este cazul. Statele membre pot specifica cerințe detaliate pentru aceste cereri.

(4) În absența unei infrastructuri fizice interioare pregătite pentru rețele prin fibră optică, fiecare furnizor de rețele publice de comunicații electronice are dreptul de a amplasa punctul terminus al propriei rețele în spațiul abonatului, sub rezerva acordului proprietarului sau al respectivului abonat, utilizând infrastructura interioară existentă în măsura în care este disponibilă și accesibilă în temeiul alineatului (3), cu condiția reducerii la minimum a impactului asupra proprietății private a terților.

(5) Prezentul articol se aplică fără a aduce atingere dreptului de proprietate al proprietarului punctului de acces în clădire ori al infrastructurii fizice interioare, în cazurile în care titularul unui drept de utilizare a infrastructurii respective sau a punctului de acces nu este proprietarul acestora, sau dreptului de proprietate al altor terți, cum ar fi proprietarii de terenuri și de clădiri.

(6) Statele membre pot oferi orientări cu privire la aplicarea prezentului articol.

Articolul 10

Digitalizarea punctelor unice de informare

(1) Punctele unice de informare pun la dispoziție instrumente digitale adecvate, cum ar fi sub formă de portaluri web, adrese electronice, baze de date, platforme digitale sau aplicații digitale, pentru a permite exercitarea online a tuturor drepturilor și respectarea tuturor obligațiilor prevăzute în prezentul regulament.

(2) Statele membre pot interconecta sau integra total sau parțial mai multe instrumente digitale care sprijină punctele unice de informare menționate la alineatul (1), după caz.

(3) Statele membre stabilesc un punct unic de intrare digital la nivel național, constând într-o interfață comună pentru utilizatori care să asigure accesul neîntrerupt la punctele unice de informare digitalizate.

Articolul 11

Soluționarea litigiilor

(1) Fără a aduce atingere posibilității de a sesiza o instanță, orice parte are dreptul de a sesiza organismul național competent de soluționare a litigiilor instituit în temeiul articolului 12, cu privire la litigiile care pot apărea:

- (a) în cazul în care se refuză acordarea accesului la infrastructura existentă sau nu s-a ajuns la un acord privind clauzele și condițiile specifice, inclusiv privind prețul, în termen de **două** luni de la data primirii solicitării de acces în temeiul articolului 3;
- (b) în legătură cu drepturile și obligațiile prevăzute la articolele 4 și 6, inclusiv în cazul în care informațiile solicitate nu sunt furnizate în termen de 15 zile lucrătoare sau, în cazuri justificate în mod corespunzător, în termen de încă 15 zile lucrătoare, de la transmiterea solicitării în temeiul articolului 4 și în termen de două săptămâni de la transmiterea solicitării în temeiul articolului 6;
- (c) în cazul în care nu s-a ajuns la un acord privind coordonarea lucrărilor civile în temeiul articolului 5 alineatul (2) în termen de o lună de la data primirii solicitării oficiale de coordonare a lucrărilor civile; sau
- (d) în cazul în care nu s-a ajuns la un acord privind accesul la infrastructura fizică interioară menționat la articolul 9 alineatul (2) sau (3) în termen de o lună de la data primirii solicitării oficiale de acces;

(1a) Statele membre pot prevedea că, în cazul litigiilor menționate la alineatul (1) literele (a) și (d), atunci când entitatea de la care operatorul a solicitat accesul este în același timp entitatea îndreptățită să acorde dreptul de trecere asupra proprietății pe care, în care sau sub care este situat obiectul accesului, organismul național de soluționare a litigiilor competent poate soluționa litigiul privind dreptul de trecere.

(2) Ținând seama pe deplin de principiul proporționalității, organismul național de soluționare a litigiilor menționat la alineatul (1) emite o decizie cu caracter obligatoriu pentru soluționarea litigiului cel târziu:

- (a) în termen de patru luni de la data primirii solicitării de soluționare a litigiilor, în ceea ce privește litigiile menționate la alineatul (1) litera (a);
- (b) în termen de două luni de la data primirii solicitării de soluționare a litigiilor, în ceea ce privește litigiile menționate la alineatul (1) literele (b), (c) și (d).

Aceste termene pot fi prelungite numai în circumstanțe excepționale justificate în mod corespunzător.

(3) În ceea ce privește litigiile menționate la alineatul (1) literele (a), (c) și (d), decizia organismului național de soluționare a litigiilor poate consta în stabilirea unor clauze și condiții echitabile și rezonabile, inclusiv a prețului, după caz.

În cazul în care litigiul se referă la accesul la infrastructura unui operator, iar organismul național de soluționare a litigiilor este autoritatea națională de reglementare, se iau în considerare, după caz, obiectivele prevăzute la articolul 3 din Directiva (UE) 2018/1972.

(4) Prezentul articol completează căile de atac și procedurile judiciare și nu aduc atingere acestora, în conformitate cu articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene¹⁸.

Articolul 12

Organisme competente

(1) Fiecare dintre sarcinile atribuite organismului național de soluționare a litigiilor este îndeplinită de unul sau mai multe organisme competente, care pot fi un organism existent.

¹⁸ Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (JO C 326, 26.10.2012, p. 391–407).

(2) Organismul național de soluționare a litigiilor este distinct din punct de vedere juridic și independent din punct de vedere funcțional de orice operator de rețea și de orice organism din sectorul public care deține sau controlează infrastructura fizică implicată în litigiu. Statele membre care își mențin dreptul de proprietate sau de control asupra operatorilor de rețele asigură separarea structurală efectivă a funcțiilor legate de procedurile naționale de soluționare a litigiilor și a funcțiilor punctului unic de informare de activitățile legate de proprietate sau control.

Organismele naționale de soluționare a litigiilor acționează independent și obiectiv și nu solicită și nu acceptă instrucțiuni de la niciun alt organism atunci când decid cu privire la litigiile care le sunt prezentate. Acest lucru nu exclude supravegherea în conformitate cu dreptul intern. Numai organismele competente de soluționare a căilor de atac au competența de a suspenda sau de a revoca deciziile organismelor naționale de soluționare a litigiilor.

(3) Organismul național de soluționare a litigiilor poate percepe taxe pentru acoperirea costurilor legate de îndeplinirea sarcinilor care îi sunt alocate.

(4) Toate părțile implicate într-un litigiu cooperează pe deplin cu organismul național de soluționare a litigiilor.

(5) Funcțiile unui punct unic de informare menționate la articolele 3-8 și 10 sunt îndeplinite de unul sau mai multe organisme competente desemnate de statele membre la nivel național, regional sau local, după caz. Pentru a acoperi costurile aferente exercitării acestor funcții, se pot percepe taxe pentru utilizarea punctelor unice de informare.

(6) Alineatul (2) primul paragraf se aplică *mutatis mutandis* organismelor competente care îndeplinesc funcțiile unui punct unic de informare.

(7) Organismele competente își exercită competențele în mod imparțial, transparent și în timp util. Statele membre se asigură că dețin resurse tehnice, financiare și umane adecvate pentru îndeplinirea sarcinilor care le sunt atribuite.

(8) Statele membre publică sarcinile respective care trebuie îndeplinite de fiecare organism competent prin intermediul unui punct unic de informare, în special atunci când aceste sarcini sunt atribuite mai multor organisme competente sau atunci când sarcinile atribuite s-au schimbat. După caz, organismele competente se consultă și cooperează în chestiuni de interes comun.

(9) Statele membre notifică Comisiei identitatea fiecărui organism competent în conformitate cu prezentul articol de a exercita o funcție în temeiul prezentului regulament, precum și responsabilitățile care îi revin, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament, precum și orice modificare a acestuia, înainte de intrarea în vigoare a desemnării organismului respectiv sau a modificării survenite.

(10) Orice decizie luată de un organism competent poate face obiectul unei căi de atac, în conformitate cu dreptul intern, în fața unui organism de recurs complet independent, inclusiv a unui organism cu caracter judiciar. Articolul 31 din Directiva (UE) 2018/1972 se aplică *mutatis mutandis* oricărei căi de atac introduse în temeiul prezentului alineat.

Dreptul la o cale de atac în conformitate cu primul paragraf nu aduce atingere dreptului părților de a sesiza instanța națională competentă cu privire la litigiu.

[...]

Articolul 14

Sanctiuni

Statele membre stabilesc norme privind sancțiunile aplicabile pentru încălcarea prezentului regulament și a oricărei decizii obligatorii adoptate în temeiul prezentului regulament de către organismele competente menționate la articolul 12 și iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că acestea sunt puse în aplicare. Sancțiunile trebuie să fie efective, proporționale și cu efect de descurajare.

Articolul 15

Raportare și monitorizare

(1) În termen de cinci ani de la data intrării în vigoare a prezentului regulament, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind punerea în aplicare a prezentului regulament. Acest raport va include un rezumat al impactului măsurilor stabilite în prezentul regulament și o evaluare a progreselor înregistrate în direcția atingerii obiectivelor sale, inclusiv dacă și în ce mod regulamentul ar putea contribui în continuare la atingerea obiectivelor în materie de conectivitate stabilite în decizia de instituire a programului de politică pentru 2030 privind deceniul digital.

(2) În acest scop, Comisia poate solicita statelor membre informații, care trebuie transmise fără întârzieri nejustificate. În special, în termen de 24 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament, statele membre, în strânsă cooperare cu Comisia, prin intermediul Comitetului pentru comunicații instituit în temeiul articolului 118 din Directiva (UE) 2018/1972, stabilesc indicatori pentru monitorizarea adecvată a aplicării prezentului regulament și mecanismul de asigurare a colectării și raportării periodice a datelor către Comisie.

Articolul 16

Măsuri tranzitorii

Statele membre pot prevedea ca, în cazul municipalităților cu mai puțin de 3 500 de locuitori, termenul de 24 de luni menționat la articolul 4 alineatul (2) să fie de 36 de luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament. În această perioadă, municipalitățile respective se asigură că informațiile disponibile sunt accesibile operatorilor, la cerere.

Articolul 17

Abrogarea

- (1) Directiva 2014/61/UE se abrogă.
- (2) Trimiterile la directiva abrogată se interpretează ca trimiteri la prezentul regulament și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexă.

Articolul 18

Intrarea în vigoare și aplicarea

- (1) Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.
- (2) Se aplică de la 24 de luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament.

Adoptat la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European
Președinta

Pentru Consiliu
Președintele
